

Høring for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om

Et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

Resumé, program og skriftlige oplæg fra høring i
Landstingssalen, Christiansborg den 25. februar 2009

Høring om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

Resumé, skriftlige oplæg og redigeret

udskrift af høring for Folketingets

Arbejdsmarkedsudvalg

Den 25. februar 2009 i Landstingssalen, Christiansborg

Projektledelse i Teknologirådets sekretariat

Nanna Engberg, projektleder

Gy Larsen, projektleder

Eva Glejtrup, projektsekretær

Resumé

Journalist Thomas Klenow With

ISBN: 978-87-91614-48-4

Rapporten kan bestilles hos:

Teknologirådet

Antonigade 4

1106 København K

Tlf.: 33 32 05 03

E-mail: tekno@tekno.dk

Rapporten kan også hentes på Teknologirådets

hjemmeside:

www.tekno.dk (under Høringer)

Teknologirådets rapporter 2/09

Indholdsfortegnelse

Program.....	4
Folketingsmedlemmer i høringens spørgepanel.....	6
Resumé af høringen.....	7
Præsentation af oplægsholdere.....	23
Oplæg 1 Af Jes Vilhelmsen.....	26
Oplæg 2 Af Henning Jørgensen.....	30
Oplæg 3 Af Asbjørn Sonne Nørgaard.....	34
Oplæg 4 Af Lars Haagen Pedersen.....	36
Oplæg 5 Af Erik Nielsen.....	39
Oplæg 6 Af Jørgen Peter Holst.....	42
Oplæg 7 Af Palle Christiansen.....	45
Oplæg 8 Af Morten Kaspersen.....	48
Oplæg 9 Ad Lizette Risgaard.....	51
Oplæg 10 Af Henrik Bach Mortensen.....	54
Deltagerliste.....	57
Teknologirådets udgivelser 2006-2009.....	61

Program

Høringen er arrangeret for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg af Teknologirådet onsdag d. 25. februar kl. 9.00 - 12.30 i Landstingssalen på Christiansborg.

Beskæftigelsesindsatsen skal fra 1. august 2009 overgå til et enstrengt kommunalt system. Det betyder, at kommunerne skal overtage de statslige dele af jobcentrene, og dermed bliver jobcentrene fremover alene kommunalt drevet. Formålet med høringen er at give de ansvarlige politikere mulighed for at diskutere de kommende nye vilkår for beskæftigelsesindsatsen med eksperter og centrale aktører på arbejdsmarkedsområdet, inden Folketinget behandler lovforslaget i løbet af foråret. Hvad vil de nye rammer betyde for beskæftigelsesindsatsen generelt, for ansatte og arbejdsgivere, for kommuner og jobcentre, for a-kasser og for regionale samt lokale beskæftigelsesråd?

8.00 - 9.00 Kaffe og indtjek

9.00 Velkomst ved Knud Kristensen, formand for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

1. blok: Overordnede vurderinger af forslaget om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

9.05 *Jes Vilhelmsen, senioranalytiker, AE Rådet*

9.15 *Henning Jørgensen, professor i arbejdsmarkedspolitik, AAU*

9.25 *Asbjørn Sonne Nørgaard, professor i statskundskab, SDU*

9.35 *Lars Haagen Pedersen, sekretariatschef, Det Økonomiske Råd*

9.45 Spørgsmål fra Arbejdsmarkedsudvalget til oplægsholderne

10.20 Kaffepause

2. blok: De involverede aktørers vurderinger af forslaget om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

10.45 Kommunernes overtagelse af beskæftigelsesindsatsen
Erik Nielsen, formand for KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg

10.55 Jobcentrenes rolle i et enstrengt beskæftigelsessystem
Jørgen Peter Holst, jobcenterchef, Jobcenter Odense

11.05 Regional styring af beskæftigelsesindsatsen i et nyt system
Palle Christiansen, regionsdirektør, Beskæftigelsesregion Midtjylland

11.15 Et nyt beskæftigelsessystem set fra A-kassernes synsvinkel
Morten Kaspersen, formand, A-kassernes Samvirke

-
- 11.25 Arbejdsmarkedets parters syn på et enstrengt beskæftigelsessystem
Lizette Risgaard, næstformand, LO
Henrik Bach Mortensen, direktør, DA
- 11.45 Spørgsmål fra Arbejdsmarkedsudvalget til oplægsholderne
- 12.25 Afslutning ved Lone Møller, næstformand for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

Folketingsmedlemmer i høringens spørgepanel

Medlemmer af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

Knud Kristensen, Formand	Medlem af Folketinget (KF)
Lone Møller, Næstformand	Medlem af Folketinget (S)
Peter Juel Jensen	Medlem af Folketinget (V)
Louise Schack Elholm	Medlem af Folketinget (V)
Jens Vibjerg	Medlem af Folketinget (V)
Anne-Marie Meldgaard	Medlem af Folketinget (S)
Thomas Adelskov	Medlem af Folketinget (S)
Leif Lahn Jensen	Medlem af Folketinget (S)
Bjarne Laustsen	Medlem af Folketinget (S)
Bent Bøgsted	Medlem af Folketinget (DF)
Eigil Andersen	Medlem af Folketinget (SF)
Morten Østergaard	Medlem af Folketinget (RV)
Line Barfod	Medlem af Folketinget (EL)

Medlemmer af Folketingets Kommunaludvalg

Erling Bonnesen	Medlem af Folketinget (V)
Lennart Damsbo-Andersen	Medlem af Folketinget (S)
Lene Hansen	Medlem af Folketinget (S)
Flemming Bonne	Medlem af Folketinget (SF)

Ordstyrere

Knud Kristensen	Formand for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Lone Møller	Næstformand for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

Resumé af høringen

Sådan virker det systemet

Jes Vilhelmsen, senioranalytiker i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE)

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd havde hellere set, at det enstrengede beskæftigelsessystem var blevet lagt i statsligt regi. Det nye lovforslag indeholder en lang række problemer, men eftersom lovforslaget var nyt og særdeles kompliceret, kunne det være svært at gennemskue alle dets konsekvenser, sagde oplægsholderen.

Kort fortalt medfører det nye system at kommunerne får dækket 75 pct. af udgifterne i aktiveringsperioden og 50 pct. ved passiv ledighed. Dog er der en indfasningsordning. I begyndelsen finansierer staten 100 pct. af dagpengeudgifterne i de første 18 uger, hvilket nedtrappes til fire uger i 2013. I lovforslaget arbejdes også med, at kommunen modtager en øget grundfinansiering. Desuden er der afsat et rådighedsbeløb på 18.500 til aktivering.

I takt med at ordningen indfases, lægges større og større vægt på økonomiske incitamenter. Her ligger en konflikt i forhold til, at modellen også skal være bæredygtig for kommunerne.

Bruger man ledighedstallene for 2001-2003 som eksempel – den sidste periode med stigende ledighed – så ser man, at der kan være store forskelle mellem kommunerne. I snit steg antallet af ledige og aktiverede med 12,5 pct. – men nogle steder steg tallet 30 pct. – for eksempel i Lejre, Hillerød og Glostrup, mens det faldt ned til 2,5 pct. i kommuner som Ærø, Bornholm og Thisted. I forslaget er der tale om, at de hårdest ramte kommuner skal kunne kompenseres. Men alligevel vil de komme til at hænge på en merudgift på op til 18 procent.

Tilskud og forsikring

Det nye system bygger på tilskud og en forsikringsordning. Kommunerne får som udgangspunkt et beskæftigelsestilskud. Og så er der nogle midtvejs- og efterreguleringer i forhold til udviklingen i *landsdelen* – som er et nyt begreb. For at undgå de store forskelle ser man på disse landsdele, hvor kommunerne gerne skal ligne hinanden.

Forsikringsordningen, som den står i lovudkastet, virker uklar. Det ser ud til at ledigheden kan udvikle sig op til fem procent uden at der sker noget. Derefter skal der være en budgetbelastning. Har man sagt forsikring, må man også sige selvrisiko. Her ser det ud til at kommunernes selvrisiko stiger i takt med at ledigheden stiger. Kommunerne bliver mere udsatte, hvis den generelle ledighed i samfundet stiger.

Et andet problem er, at kommunen tilsyneladende kun bliver kompenseret i tilskudsåret. Hvis slagteriet lukker, bliver kommune altså kun kompenseret det første år. Hvis ledigheden ikke er bragt ned året efter, hænger kommunen tilsyneladende på hele udgiften, sagde Jens Vilhelmsen - med forbehold for at lovforslaget var meget nyt. Han efterlyste generelt at der udarbejdes flere risikoscenarier.

Forslaget indeholder en fare for, at der vil blive satset mere på kvantitet end kvalitet, fordi kommunerne får 75 pct.s dækning, når de ledige er i aktivering, men kun 50 pct. når de er passive. Nogle kommuner vil tænke mere på masseaktivering end i god aktivering. Samtidig er der stor risiko for at uddannelsesaktiveringen vil forsvinde. Den er dyrere end de andre aktiveringsforløb, men efter AE's vurdering er denne form for aktivering en af hjørnestenene i den aktive arbejdsmarkedspolitik. For hver gang der opstår en ny virksomhed, så er der en tendens til at de nye job kræver større kvalifikationskrav.

Småskala-snavs og kommunegrænser

Professor Henning Jørgensen, Aalborg Universitet

"Hvis guderne rigtig vil straffe os, så skal de bare opflytte alle vores ønsker," sagde Oscar Wilde engang – og set i det lys er det ikke sikkert, at den kommende placering af beskæftigelsessystemet bliver så gavefyldt, som nogle i kommunerne tror.

Positivsiden er et enstrengt system frem for to parallelle systemer. Det giver muligheden for større gennemsigtighed og sammenlignelighed, i forhold til tidligere, hvor der ikke var megen indsigt i, hvad kommunerne foretog sig.

Problemer er der mange af. Blandt andet "et småskala-problem", fordi systemet ændres fundamentalt: Fra at dreje sig om det samlede arbejdsmarked, til at der fremover skal gælde en geografisk afgrænsning, hvor kriteriet hedder kommunegrænsen. Og det vil give spændinger mellem det funktionelle syn og det geografiske:

Skal man vælge det nationale perspektiv, der drejer sig om det samlede arbejdsmarked, så virksomhederne får deres arbejdskraft og de ledige kommer i beskæftigelse. Eller bliver perspektivet lokalt, så det drejer sig om velfærden i lokalområdet, for når en kommune pludselig kan begynde at tænke tingene sammen lokalt, så opstår der nye muligheder på det kommunale plan.

Modellen afløser den regionale arbejdsmarkedspolitik, som er blevet afviklet siden 2007. Det er den, der skabte de store resultater i 90'erne og begyndelsen af dette årtusinde, da dansk flexicurity blev en international bestseller. Det bliver den nu model ikke.

Den kommunale selvbefrugtning

Hvor gode er kommunerne så til at arbejde på tværs og hente inspiration udefra? Ikke ret gode ifølge en analyse, der er på vej fra Aalborg Universitet. Den viser at nye ideer opstår ved selvbefrugtning. Kommunerne udvikler deres beskæftigelsespolitik ved at kigge på sig selv. Engang imellem skeler de til nabokommunen. Men inspirationen hentes ikke fra KL eller Arbejdsmarkedsstyrelsen. Når man spørger i hvilken grad at jobcentre samarbejder med andre jobcentre – altså med andre kommuner – så er der ingen der siger i meget høj grad. Og kun 9 pct. svarer "i høj grad". Så i det fælleskommunale samarbejde ligger gode forbedringspotentialer.

Løsningen kan være at indfører en regionsbetragtning. På finansieringssiden tales der om landsdele. Tilsvarende kan man lave otte-ni regioner, hvor der virkeligt sikres en koordineret indsats. Der er brug for at løfte noget op over kommunen.

Staten, kommunerne og Sorteper

Den vertikale styring er et andet hovedproblem – hvilket bunder i at rollefordelingen mellem stat og kommuner fremover bliver fuldstændig uklar: Hvem skal bære ansvaret for ledighedsudviklingen, hvor vi alene i år kan nå op på 150.000 ledige. Det bliver et spil om sorteper. Og det virker som om nogen bevidst har skabt sådan en model, hvor uklarhed nærmest er indbygget. Men det kan vi ikke leve med. Hverken politisk, økonomisk eller administrativ. Nogle ting skal afklares.

Kommunekassetænkning bliver et andet problem. Og her vil de ansvarlige pådrage sig et stort ansvar – selv om det er lovligt: Uddannelse vil sikkert blive nedprioriteret endnu mere, fordi det koster. Og det er meget nemmere at sætte særligt tilrettelagte forløb i gang. For eksempel hjemmeaktivering, hvor man siger til folk: "hvis du nu står op og smører madpakker til dine to børn inden du sender dem i skole, kan vi så ikke sige, at du bruger 18 timer på det pr. uge?" - og så er der straks statslig refusion. Kreativiteten bliver stor i det ganske land fremover. Og det kan især gå ud over uddannelse, for det skal til nu.

Væk med manualisering

De senere års ekstreme manualisering af arbejdet i jobcentre skal også væk. Det er jo sådan, at man ikke længere stoler på de ansatte, de decentrale ledere. Derfor kommer arbejdsmarkedsstyrelsen med den ene vejledning efter den anden, med visitationsredskaber, matchkategorisering. Vi får et maskinbureaukrati frem for en lærende organisation, og det betyder at professionalismen i jobcentre forsvinder, fordi medarbejderne dequalificeres. Jobcentre er derfor blevet et lavstatusområde. En løsning kan være flere penge til efter- og videreuddannelse – fordi området mangler en fælles grunduddannelse. Og netop en grunduddannelse ville det også være en god idé at oprette. Området skal gøres attraktivt. Derfor vil det være en god idé at udskyde ikrafttrædelsen fra 1/8 til 2010, så man kunne arbejde nogle af disse usikkerheder igennem og blive enige om nogle modeller.

Finansieringens forsikringsparadoks

Asbjørn Sonne Nørgaard, professor i statskundskab ved Syddansk Universitet

Finansieringen af det ny beskæftigelsessystem er en variant af "cirkelns kvadratur" – altså en umulighed – fordi man vil kombinere en incitamentsstruktur med et økonomisk sikringssystem: På den ene side skal kommunerne straffes eller belønnes, alt efter hvor godt de løser opgaven. Men samtidigt skal kommunerne sikres, så man ikke pludselig står med en kommune, der skal fyre folkeskolelærere for at finansiere dagpengemodtagere.

Den nuværende model bygger på et stort risikofællesskab. Historisk set har det ikke altid været sådan. Fra starten i 1907 var der rige og fattige arbejdsløsheds-kasser med en til tider meget skæv fordelingspolitik. Der blev ikke lagt vægt på social sikring for de fattige a-kasser, ikke mindst SID, måtte gennem årene have særlige ordninger for at klare sig. Først i 1966 kom den nuværende model, hvor staten overtog den marginale risiko: Alle betaler det samme, og så betaler staten.

Men den nye model vender den gamle incitamentsstruktur tilbage. Set fra KL side er det klassisk, de vil gerne styrke kommunerne, ligesom med strukturreformen. Men hvad vil de enkelte kommuner. For hvad sker der, når arbejdsløsheden stiger, og når det rammer ujævnt.

Incitamenterne er klare: Når kommunerne får forsikrede ledige i job, falder udgifterne og skatteindtægterne stiger. Det er til at forstå. Og når kommunerne får passive ledige i aktivering, så mindskes kommunernes udgift til understøttelse fra 50 pct. til 25 pct. Derfor er rigtige job er det bedste. Aktivering der virker, er det næstbedste, aktivering der ikke virker det tredje bedste, passiv forsørgelse det fjerdebedste. I en situation med stor og stigende ledighed, vil man for at følge med gøre brug af aktivering der ikke virker. Uanset om det bliver genbrugsstationer eller 18 timers aktivering i eget hjem. Det vil enhver kommune gøre, det er klart.

Det negative incitament er også klart: Hvis man ikke får folk i aktivering, når de skal, så er der 100 pct. udgifter til kommunen. Det ligger også i lovforslaget. Så hvis der skal aktiveres, så vil der blive aktiveret uanset hvad.

Risiko og udligning

I forhold til disse grundincitament, må man se på kommunernes risiko, som de med stor sikkerhed ikke vil være i stand til at bære alene. Derfor indeholder lovforslaget en række mekanismer, der skal undgå at de kommer i økonomisk uføre.

For det første er der en indfasningsperiode. I begyndelsen friholdes kommunerne for udgifter i et antal uger i starten af ledighedsperioden. Fra 18, til 12 til 8 og til sidst – når det er fuldt indfaset 4 uger. Her tager staten risikoen.

Det andet er udligningen mellem kommunerne i form af et tilskud, der skal korrigere for udviklingen i ledigheden i landsdelen. En kommune der ligger i en landsdel med høj ledighed får altså flere penge end en kommune i en landsdel med lav ledighed.

Det betyder, at dem man måler sig op imod - det er nabokommunerne i landsdelen: Hvis det går værre i ens kommune end i andre kommuner i landsdele, så får man hammeren. Det er sådan incitamentet skal virke.

Nettoeffekt er, at landsdelen fungerer som risk- pool og benchmark for kommunen. Hvis kommunens ledighed stiger, får den større tilskud, hvis landsdelen ledighed også stiger -- og et mindre tilskud, hvis landsdeles ledighed falder eller er konstant. Det er altså afvigelsen fra landsdelen, der resulterer i varierende tilskud. Da man benchmarker sig mod landsdelen skal man have ledigheden ned i egen kommune, og den skal faktisk helst stige i nabokommunen samtidig. Så hvis man endelig skulle finde på at samarbejde med andre kommuner, så husk at samarbejde med en uden for landsdelen.

Forsikringsordning

Alligevel siger man så, at hvis det går meget slemt, så er der brug for et sikkerhedsnet. Det kaldes en 'forsikringsordning'. Den træder i kraft hvis kommunens ledighed er meget større eller udvikler sig meget mere negativt end gennemsnittet i landsdelen.

Men man er altså bange for effekten af incitamentet og siger så, at det må slå igennem op til en variation på 5 pct. i forhold til landsdelsgennemsnittet. Hvis det overskrides, så kan kommunerne ikke tage ansvaret. Så må der findes på noget andet.

Om arbejdsmarkedspolitik og aktivering

Lars Haagen Pedersen, sekretariatschef, Det Økonomiske Råd

I Danmark har vi valgt et system med en sammenpresset indkomstfordeling, det vil sige med en meget lille indkomstforskel mellem ledige og beskæftigede – især i forhold til de lavtlønnede. For eksempel er der fem procent af de beskæftigede, som tjener mindre end 10 kroner ekstra ved at være i arbejde.

Dermed er den aktive arbejdsmarkedspolitik den krumtap der holder beskæftigelsen i gang: Den hjælper og motiverer de ledige til at komme hurtigere i beskæftigelse, og den forhindrer utilsigtet brug af dagpengesystemet. Den aktive arbejdsmarkedspolitik er forklaringen på den gode situation med lav strukturel ledighed og høj beskæftigelse.

Det Økonomiske Råd har analyseret den aktive arbejdsmarkedspolitik for at se på dens effekter. De kan opdeles i en række punkter.

Nummer et er svært at måle. Det drejer sig om, at man som ledig ikke kan gemme sig og modtage penge, hvis man i virkeligheden ønsker at have meget fritid eller at lave sort arbejde. Formentlig er dette den største effekt, men kan som sagt ikke måles.

Så er der motivationseffekten: Når man bliver udsat for aktivering, så tænker man, at det måske ville være rart i et ordentligt job, og det får den aktiverede til at søge effektivt i systemet. Den effekt kan måles. Den reducerer varigheden af ledigheden med 3/4 uge i snit for alle ledige. Og det er rigtig meget – set i forhold til de omkring 50.000 ledige, som vi har i øjeblikket. Motivationseffekten er den største af de effekter, der kan måles.

Så er der den løndæmpende effekt. Hvis arbejdsmarkedet fungerer dårligt, så stiger lønningerne, fordi der nogle steder er høj beskæftigelse og andre steder høj ledighed. Den aktive arbejdsmarkedspolitik modvirker denne mismatch-ledighed.

Uddannelse virker ikke

Aktiveringen kan virke både positivt og negativ. Den kan motivere folk til at søge, men aktiveringen kan også være med til at fastholde folk på stedet. Så det er det nødvendigt at se på, hvilken type aktivering der virker bedst.

Her viser Det Økonomiske Råds beregninger noget overraskende: Nemlig at uddannelsesaktivering i de fleste tilfælde ikke har nogen gavnlig virkning for beskæftigelsen. Det har til gengæld den private jobtræning.

Måler man på effekten ser man, at privat jobtræning giver fem procents højere sandsynlighed for at komme i job – en effekt der holder i fire år. Næstbedst er offentlig aktivering, der dog først virker efter 2,5 år.

Til gengæld viser beregningerne, at uddannelsesaktivering samlet set ikke giver øget beskæftigelse. Og det var overraskende for Det Økonomiske Råd. Når tallene bliver brudt ned, viser det sig dog, at ledige uden uddannelse kommer mere i beskæftigelse, hvis de får uddannelse. Omvendt har uddannelse generelt set en *negativ effekt* for de folk, som har en uddannelse i forvejen. Ekstra uddannelse trækker ned for de uddannede, når de skal finde arbejde.

I den forbindelse skal man lægge mærke at uddannelsesaktivering er dyr – og der hvor man har brugt det indtil nu, har det ikke haft den positive virkning. Hvis man regner på det samfundsøkonomisk set, så er der et lille positivt overskud ved både privat- og offentlig jobtræning, til gengæld giver uddannelsesaktivering et underskud på fem milliarder kroner.

Misk-match i matchgruppe 1-3

Set med Det Økonomiske Råds briller, har Den Aktive Arbejdsmarkedspolitik har virket godt siden år 2000: Matchning og rådgivning er blevet bedre, forpligtelsen til jobsøgning er skærpet og sanktionerne er skærpet – alt i alt har det fået den strukturelle ledighed til at falde. Man skal dog bemærke at effekten har været størst på de forsikrede ledige, altså i de statslige jobcentre. Det peger på at der er brug for at kommunerne bliver bedre til at lære af hinanden. For eksempel viser en beregning, at der er store forskelle på, hvordan kommunerne bedømmer deres ledige. I nogle jobcentre bedømmes 80 pct. af de ledige til at ligge i matchgruppe 1-3, mens det i andre jobcentre er under 20 procent. Det kan pege i retning af, at der er behov for at tilføre ressourcer til job-centrene. Hvis der de kommende år skal føres ekspansiv finanspolitik, bør man overveje muligheden af at ansætte flere i jobcentrene for at øge effektiviteten.

Den nye model indeholder flere problemer. En perfekt forsikring kan ikke fungere side om side med incitamentet. Der er risiko for at nogle kommuner får et økonomisk problem som følge af ledigheden – og at der vil opstå et pres for stigende statslige overførsler til kommuner, der klarer sig dårligt. Modellen tilskynder også den enkelte kommune til at tænke for meget på sig selv. Hvis man ansætter en fra nabokommunen bliver man ramt af det der samspil, der siger, at hvis det går nabokommunen godt og en selv dårligt, så rammes man økonomisk.

Spørgsmål og svar

Skal regningen tørres af?

Bjarne Lausten (S): Drejer dette forslag sig mest af alt om i en svær tid at få tørret regningen af på kommunerne? Og er det muligt at løse det geografiske problem, så man ikke risikerer at kommunerne skal spare på andre områder og så man undgår at kommunerne vil gribe til madpakkeaktivering?

Svar: Asbørn Sonne Nørgaard, SDU

Der er intet der tyder på at det er et besparellesprojekt, for kommunerne holdes under et skadesfri. Tværtimod kan det få udgifterne til at vokse. Du kan få kommuner, der har brug for et ekstratilskud, fordi det går dårligt. For man kan ikke leve med, at en kommune går i sort eller skal lukke en skole. Så de skal have penge. Men de kommuner der klarer sig godt, de skal jo have gevinsten, for at have klaret sig godt. Det vil være svært at skære deres tilskud.

Svar: Jes Vilhelmsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Det er ikke et besparellesforslag. Men fordelingen mellem kommunerne kan være skæv. Og med den model der ligger nu, kan man ikke identificere de gode resultater. Hvis der bliver nedlagt et slagteri i en kommune, som samtidig har lavet den bedste indsats, man overhovedet kan forestille sig, så bliver de ikke belønnet for det. Det bliver tilfældigheder, der giver omfordeling mellem kommunerne i en landsdel.

Hvad skal kommunerne stille op?

Line Barfod (EL): Hvis der skal være en idé med incitamentsstrukturen, så skal kommunerne vel også kunne tage et ansvar. Vi har forstået på statsministeren, at det ikke er regeringens ansvar, at der er arbejdsløshed. Hvad kan kommunerne gøre, som regeringen ikke kan?

Noget andet er at service- og anlægsloftet forhindrer kommunerne i det, som ellers ville være naturligt i situationen, nemlig at få sat gang i nogle af de opgaver. Så helt konkret, hvad forestiller I jer at kommunerne kan gøre med dette incitament?

Svar: Asbørn Sonne Nørgaard, SDU

Det bliver nok ikke kommunerne, der kommer til at føre ekspansiv finanspolitik. Det tror jeg ikke. Men vi har set på hvordan forskellige aktiveringsformer er blevet brugt historisk set. For eksempel en analyse midt i 1990 – 1997 – med en nogenlunde tilsvarende konjunktur. Dengang brugte kommunerne i høj grad offentlig aktivering og hovedsageligt i egne institutioner. Det tror jeg vi vil se en del af igen. Jeg tror vi vil se noget på aktiveringen, mens det vil være svært at se noget på jobskabeseffekten

Efteruddannelse til jobcentermedarbejdere

Lone Møller(S) Næstformand i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg:

Jeg tror det er rigtigt, at vi skal strikke en efteruddannelse sammen for at få de forskellige strukturer og kulturer til at hænge sammen. Så jeg vil gerne vide, hvor hurtigt man kan gøre det – og mon man på den baggrund skal udskyde ikrafttrædelsen.

Svar: Professor Henning Jørgensen, Aalborg Universitet:

Sammenligner man med Førtidspensionsreformen og det tilknyttede 'arbejdsevnebegreb' - der blev alle landets socialrådgiver sendt på ugelange kurser med masser millioner. fra Folketinget. Der har ikke været én eneste dag eller krone sat af til efteruddannelse til denne meget større reform. Aalborg Universitet kan sætte sådan en uddannelse i gang hurtigt, hvis vi taler med Arbejdsmarkedsstyrelsen om det.

Forsigtige eller dristige incitamenter

Jens Vibjerg (V): For Jes Vilhelmsens (AE-Rådet) vedkommende var jeg i tvivl om han synes, vi har for lidt økonomisk incitament eller for meget. Når vi snakker kontanthjælp, så ved vi at kommunerne har et større økonomisk incitament. Så har vi været for forsigtige?

Mislykket uddannelsesaktivering

UR: Talrige indlæg tog udgangspunkt i undersøgelsen fra Det Økonomiske Råd, der viser at uddannelsesaktivering er en speget affære – især for de højtuddannede:

Line Barfod (EL):

Du må gerne uddybe at uddannelse ikke kan betale sig. Hvis en får betalt et buskørekort og senere bliver buschauffør – så kan det vel betale sig?

Svar: Lars Haagen Pedersen, Det Økonomiske Råd:

Vi har set på om sandsynligheden for at få job er større, når man har været igennem et aktiveringsforløb med uddannelse. Her viser det sig, at den dominerende effekt er, at hvis man har været i et uddannelsesforløb, så søger man mere snævret end ellers. De muligheder, man ser for sig, er styret af uddannelsesaktiveringen. Når man tager et kørekort, er det oplagt, at man har nogle muligheder, man ikke har i forvejen. Derfor ser vi også, at det virker bedre på folk, der ikke har nogen uddannelse. Vores konklusion på uddannelsesaktivering er altså, at den måde den hidtil er givet på ikke har været vellykket. Man skulle nok fokusere mere på folk, der slet ikke har uddannelse.

Kommentar: Professor Henning Jørgensen, Aalborg Universitet:

Jeg forstår det ikke. Vi ved uddannelse er adgangsbilletten til jobs. Vi ved det er adgangsbillet til gode jobs. Det satses der på over alt i verden, fordi produktionsapparatet fremover sidder mellem ørerne. Kan det virkeligt passe, at det eneste sted uddannelse ikke virker, er når det går gennem et jobcenter? Teori og metodegrundlag er forkerte. Man kan ikke se effekterne af uddannelse på den måde man gør det på. Det svarer nærmest til, at man sætter en svangerskabsforebyggende kampagne i gang og går ud seks måneder efter og måler, at der er færre fødsler. Uddannelse må blive et hovedinstrument, ligesom i 90'erne. Når konjunkturerne går ned, må vi sørge for, at gøre folk beredte til at kunne tage imod de jobs der kommer, når vi igen får gang i maskineriet og gang i økonomien.

Jens Vilhelmsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd:

Vismændenes resultater viser, at uddannelsesaktiveringen klart skulle have været målrettet bedre. Men samtidig skal man hæfte sig ved, at det virker for de ufaglærte. Så man skal spørge sig: hvad er det man gør for de ufaglærte, siden det virker?

Vi ved at før velfærdsreformen, så havde hver 10. aktiveringsforløb kun en varighed på en enkel dag. Så vi må ind og se på hvem det er, der har fået hvilke tilbud. Det drejer sig om at få omskoling til andre erhverv, hvor der er job åbninger. Man kan frygte at uddannelsesaktiveringen forsvinder, når kommune overtager indsatsen.

Lars Haagen Pedersen, Det Økonomiske Råd:

Det Økonomiske Råd er ikke de eneste, der laver disse overvejelser. Og resultatet skyldes ikke, at vi ikke kan regne. Der er også folk på universiteterne som har lavet disse undersøgelser. Og man får samme resultat hver gang.

Uddannelse er ikke nogen god aktiveringsform for folk der i forvejen har en høj uddannelse. Ingen siger, at det ikke er en god ide, at store dele af en generation bliver uddannet højt, og at de bliver det tidligt i livet. Så uddannelse er vigtig. Men vi ser på uddannelse i aktiveringssammenhæng – og så er spørgsmålet: Er aktiveringssituationen den rigtige til at lave uddannelse i? Uddannelsesaktivering er primært blevet brugt til at give relativt korte kurser til folk som har relativt lange uddannelser. Det er ikke det samme som at give dem en ny uddannelse. Vi taler om kurser, der er forholdsvis dyre i forhold til anden aktivering. Men kurserne har ikke nogen særlig beskæftigelsesrettet effekt. Og det er det, som vi måler.

Svar: Jens Vilhelmsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd:

Det grundlæggende problem i denne model er, at du ikke kan belønne de gode resultater. Og det er tilfældigheder der fordeler penge mellem landsdele. Jeg mener ikke der er udspændt noget sikkerhedsnet. Der er en forsikringsordning, hvor man garanterer, at hvis man har en stigning i ledigheden på mere end 5 pct. point i forhold til landsdelen, så vil man gå ind og kompensere. Men kun i tilskudsåret. Året efter hænger man på udgiften. Så nogle kommuner bliver ramt i økonomien.

Grundlæggende er modellen ikke konstrueret til at belønne de gode resultater. Derfor er den tænkt helt forkert.

Svar 2: Asbjørn Sonne Nørgaard, SDU:

For lidt eller for meget incitament - Det kommer an på hvad man vil.

I andre sammenhænge synes det rimeligt, at kunne straffe eller belønne dem, der har ansvaret for en udvikling. Det er basalt i demokratiet. Men når det gælder beskæftigelsen, tror jeg ikke du finder ret mange, der ville hævde, at det er kommunens politik, der er den mest afgørende faktor for erhvervslokalisering eller og nedlægning af virksomheder. Meget kan siges, men ét ligger fast: Det bliver et nulsums-spil. Faktisk bliver der tale om en belønning af dem, der af mere eller mindre tilfældige grunde klarer sig bedre. Det ville være effekten.

Tidligere erkendte man, at de små risikofællesskaber ikke er rimelige. Der er for megen tilfældighed i det. Men det er det man prøver at skabe igen. Så hellere tage et gammelt VK-forslag fra 1950'erne, som sidst blev forslået i 90'erne - nemlig en obligatorisk offentlig A-kasse. I dag er det vist kun radikale som mener det.

Ministerens bekvemmelighed

Eigil Andersen (SF): En sagde, at de forsikrede arbejdsløse bliver taberne eller komme i en dårlig situation - så hvordan bliver den forsikredes møde med jobcenteret?

Kan man forestille sig at det for en minister i virkeligheden er meget politisk bekvemt, at det nu bliver uklart hvem der har ansvaret for ledighedsudviklingen i DK?

Morten Østergaard (RV): Til Professor Henning Jørgensen, Aalborg Universitet. Vi ved at vi får en ret voldsom vækst i ledigheden. Er det et klogt tidspunkt at lave en stor omstillingsproces, som uanset hvad, vil sluge ressourcer?

Til Lars Haagen Pedersen, Er der ikke risiko for et stort samfundsøkonomisk tab, når folk med en høj uddannelse bliver formidlet til jobs, som måske var mere egnet til andre lokalt

Til Asbjørn Sonne Nørgaard hvilke incitamenter har en kommune til at gøre opmærksom på, hvis man har ledige jobs til folk i nabokommunen

Svar: Professor Henning Jørgensen, AAU:

Om det er politisk klogt eller ej - skal jeg ikke gøre mig klog på. Det er i al fald bekvemt for en minister ikke at have ansvaret for en ledighed, der eksploderer.

Men det er ikke sjovt for kommunerne. Og nu må alle gode kræfter prøve at hjælpe kommunerne til at få det her løst, når det nu er politisk besluttet. Men der er for mange uklarheder:

Vi ved der skal være stærkere statslig styring - hvordan? Der skal være kommunal autonomi - hvordan? Vi ved ikke, hvordan de regionale beskæftigelsesregioner skal være. Vi har ikke fået kvalificering af de ansatte på plads. Vi har ikke fået integrationen af de tidligere AF-medarbejdere på plads.

Det eneste fornuftige er at skyde ikrafttrædelsestidspunktet, til fungere omkring 1/4 2010. Men det kræver også nogle folketingsbeslutninger, at der stilles ressourcer til rådighed.

Fredericia, Vejle, Horsens og grænserne

Svar 2: Asbjørn Sonne Nørgaard, SDU

Hvis vi forestiller os en territoriegrænse, der går mellem Vejle og Horsens, så vil det være mere fordelagtigt for Vejle, at arbejde sammen med Horsens, som ligger i den næste region, end med Fredericia, som ligger i samme region. Og det er tosset. Modtrækket bliver, at der opstår et behov for et regionalt samarbejde, som modvirker kassetænkning. Men det er altså det samme som at anerkende, at man ikke tør og ønsker at lade incitamentet virke, for incitamentet virker inden for kommunen - og det gør det. Men det har man ikke lyst til. Så vi får en masse diskussioner af, hvordan vi kan modvirke det gennem en masse regionalt samarbejde.

Svar 3: Lars Haagen Pedersen, sekretariatschef, Det Økonomiske Råd:

Spørgsmål om vi får et mismatch ved kommunegrænsen. Jo, man lægger faktisk stort pres på de virksomheder, som efterspørger arbejdskraften. De skal være mere aktive, for at sikre, at jobcentrene tager højde for, at der kunne være bedre match udenfor jobcenters eget område. Så virksomhedernes behov for en mere aktiv rolle end hidtil.

Når nabokommunen tonser deruda'

Leif Lahn Jensen Folketinget (S): Kunne man ikke forestille sig en anden finansieringsmodel. Jeg kommer fra Djursland, og der er vi lidt mere ledige end alle mulige andre. Lige ved siden af ligger Århus. De tonser derudaf. Derfor får vi et problem, hvis denne model passer. Kunne man forestille sig en anden model, hvor landsdelen får penge efter hvor mange ledige der er, men at udgifterne deles efter, hvor mange ledige der er dér og dér. For så ville Århus også interessere sig for færre ledige i Djursland.

Svar: Asbjørn Sonne Nørgaard, professor i statskundskab ved Syddansk Universitet:

Lad os forudse at det kommer til at gå godt i Århus, som du snakker om, og det kommer til at gå værre i Djursland. Det er den værste situation. Hvis I bliver en del af samme landsdel, så bliver tilskuddet til landsdelen mindre, fordi det går godt i Århus. Det bliver en mindre klump at dele ud af. Så kan det godt ske I får lidt mere, fordi det går lidt værre derude. Men det er altså af en mindre klump. Så hvis man bliver hægtet sammen med en landsdel, hvor man afviger fælt fra trenden, så koster det. Det er ideen med den nuværende model. Det værste er, hvis man har yder-regioner med mange lavt uddannede som bliver klumpet sammen med en landsdel der er rigtig dynamisk og kører derudaf. Hvis ledighedsudviklingen afviger negativt meget fra landsdelen, så er det fælt. Det afhænger rigtig meget i hvordan man får klumpet landsdele. Der ligger rigtig meget i det.

Om privat jobtræning i nedgangstid

Flemming Bonne (SF), medlem af Folketingets Kommunaludvalg: Til Lars Haagen Pedersen, Det Økonomiske Råd: Du fremhæver privat jobtræning som det der virker. Tror du ikke, at det ændrer sig, når vi skal i gang med en nedtur. At der bliver større behov for at benytte uddannelse. Findes der i øvrigt nogen erfaringer fra nuværende tidspunkt, hvordan det går med incitamentsstrukturen i kommunerne ved konstanthjælpsaktivering?

Svar: Lars Haagen Pedersen, sekretariatschef, Det Økonomiske Råd

Om privat jobtræning er bedre i opgangstider er vanskeligt at sige, fordi vi har ikke set så markante tilbageslag, som vi ser i øjeblikket. Vi har lavet disse undersøgelser siden man startede den aktive arbejds-

markedspolitik, og vi har aldrig haft et resultat der ikke sagde, at privat jobtræning var det bedste. Så tilbage fra 90'erne, der kommer privat jobtræning ud som det, der giver de bedste beskæftigelsesmuligheder bagefter.

De små kommuner får problemerne

Bent Bøgested (DF), medlem af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg: I er så kritiske overfor kommunerne, men det var man også ved kommunalreformen i 1970 og ved kildeskattereformen. Der mangler tiltro til kommunerne. Henning er inde på virkningen af reformen, hvis vi vil vente til april 2010. Nu starter vi op i 2009. Finansieringsmodellen starter først 1. januar 2010 med 18 uger 100% refusion. Og først fra 1. april kommer det til at virke på den måde, som det er planen. Så vi er egentlig herne ved 1. april 2010. Så spørgsmålet er til Henning, om han ikke tror at reformen kan komme til at virke med den indkøringsperiode.

Professor Henning Jørgensen, Aalborg Universitet: Bent, jeg tror på kommunerne. Men i denne sammenhæng er det på de rigtig store kommuner. Det er små kommuner er problemet. De har ikke kræfterne. Så skal vi hjælpe dem. Derfor har vi også brug for at få startet en grunduddannelse, få programmeret indsatsen.

Alternativet bliver et indgreb fra oven. Privatisering. Tvungen udlicitering, som alternativ til kommunalisering. Det har vi set i Australien og Holland, hvor der pludseligt er firmaer som skal hen og annoncere efter ledige, for at få statslige tilskud. Det er ikke en god løsning.

Borgeren i centrum

Borgmester Erik Nielsen, Rødovre, formand for KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg:

KL mener, det er en god reform - til gavn for både borgere og virksomheder og hele det danske arbejdsmarked. Selvom det økonomisk er svært at finde den rette balance. Reformen flytter brutto rundt på 17 milliarder kroner - hvilket kan ses i forhold til at Kommunalreformen/strukturen flytter ca. 30 mia. kr..

KL studerer nu lovudkastet grundigt. Det er godt at regeringen har lyttet til KL's anbefalinger, for det afgørende er en rimelig sikkerhed for kommunernes økonomi. Men det drejer sig ikke bare om økonomi.

Det vigtigste er, at med det enstrengede kommunalt beskæftigelsessystem, støbes fundamentet til et holdbart system, hvor borgeren kommer i centrum. Der er én indgang for alle kommunens ledige borgere, uanset om de er medlemmer af en a-kasse, eller om de er kontanthjælpsmodtagere.

Det enstrengede system giver både nærhed for borgerne og for virksomhederne, samtidigt med at det giver mulighed for nationalt overblik og styring.

Men den statslige styring må ikke blive for stram. Kommunalbestyrelsen har den fordel, at den kan se beskæftigelsespolitikken i sammenhæng med f.eks. erhvervs politik, indsats i folkeskolen, ungdommens uddannelsesvejledning, sundhed og integration, som er kommunale kerneopgaver. Skal det lykkes kræver det et råderum, der sikrer det kommunale engagement i opgaven. Kommunernes jobcentre skal have lov til at styre efter resultater.

Der er netop indgået politisk forlig, om at forenkle reglerne på beskæftigelsesområdet. Det er vi glade for. I dag bruger vores ansatte al for meget tid til kontrol og regelbøvl. Hvis vi får luget ud i regelbunken er det ikke sikkert at der er brug for efteruddannelse af medarbejderne. Men det er vigtigt, at der er en fælles forståelsesramme for denne særlige sektor.

Det enstrengede system fungerer godt

Jørgen Peter Holst, jobcenterchef, Jobcenter Odense.:

Jobcenteret i Odense har i halvandet år fungeret som pilotprojekt for det enstrengede beskæftigelsessystem – 53 årsværk fra det statslige AF kom ind under det kommunale jobcenter og der er nu i alt 650 ansatte i Jobcenter Odense.

Det tidligere statslige system har især bidraget med et stærkt fokus på jobrettigheder, som man godt kunne savne i det kommunale system.

Samtidigt er jobcenteret stort nok til at bevare de specialister for eksempel til køre en ordentlig sygedagpengeopfølgningssag.

Det borger rettede er i centrum med vægt på at alt nu er samlet på et sted – uanset forsørgelsesgrundlaget. De arbejdsmarkedsparete altså matchgruppe 1,2 og 3 er samlet et sted - både de gamle kommunale kontanthjælpsmodtagere og de forsikrede ledige. Samme behov behandles ens. Og vi kan bedre fokusere på særlige målgrupperne – for eksempel de unge. Der har vi lært af det statslige system, som også har tilført et virkeligt godt kendskab til virksomhederne.

Det er også nemmere at prioritere og flytte ressourcer fra et område til et andet, fordi der har været en enkelt leder. For eksempel i forbindelse med flaskehalse på SOSU-området.

For de syge ledige har der været gode resultater. Når et sygemeldt a-kassemedlem dukker op, kan medarbejderen gå på tværs og henvende sig til jobcenterets "sygedagpenge-piger" for at få vejledning i, hvad der kan gøres i den konkrete sag. Det giver en hurtig afklaring om det fremtidige forsørgelsesgrundlag.

For A-kasserne har en pointe været, at medlemmerne ikke længere kastes mellem kasserne. Tidligere kunne finde på at sige: "Ved du hvad, når de stopper på dagpenge efter 52 uger, så starter de helt forfraovre i kontanthjælpsystemet – kan det passe?" I dag er det ordnet, fordi det foregår i samme hus.

Samarbejdet på tværs af kommunegrænser fungerer det udmærket. Lindø ligger ikke i Odense kommune. Og de ringer også til mig. Det samme gælder Arriva-chaufførerne, som også blev behandlet med fælles tiltag fra jobcentre i hele sydregionen.

Jobcenteret har fået en bedre sagsbehandling for de borgere, der har størst risiko for at blive fastholdt i offentlig forsørgelse gennem udnyttelse af flere kompetencer hos medarbejderne. Et eksempel er Klaus, der fik sclerose som 40-årig. Han var oppe i sygepengeafdelingen, hvor de ikke anede, hvad de skulle bruge ham til. Han var uddannet kleinsmed og kunne ikke mere. Så de gik ned til vejlederen i jobbutikken, en tidligere AF-medarbejder. Det endte med, at han fik en merituddannelse og kom tilbage til arbejdsmarkedet uden alle mulige hop.

Muligheden for at stoppe de såkaldte "forbundne kar" er også bedre – altså hvor borgeren kan trække en række ydelser på tværs - kontanthjælp, dagpenge og sygdom - dem kan man bedre gå ind og stoppe.

Vi kan godt styre det

Palle Christiansen, regionsdirektør Beskæftigelsesregion Midtjylland:

Beskæftigelsesregionerne har en række værktøjer og styringsinstrumenter, som vi skal anvende målrettet, for at holde jobcentrene på den rette vej. Her skal nævnes fire.

Der skal holdes øje med jobcentrenes dybdegående og hyppige kontakt med de ledige og folk på sygedagpenge, ud fra den betragtning, at en hurtig, tæt og kvalitativ kontakt skal resultere.

For det andet skal der gennemføres massiv analyseaktivitet i forhold til de job-åbninger, der er i virksomhederne, og i hvilke omfang de bliver besat. Jobcentrene skal konstant udfordre til ledige job i forhold til de omkringliggende arbejdsmarkeder.

For det tredje er der vores hjemmesider, jobindtast.dk og vores resultatoversigt, hvor vi synliggør jobcentrenes resultater - med særlig vægt på de tre 'ministermål': altså at nedbringe længerevarende ledighed, ledighed blandt unge samt at nedbringer sygefraværet. Hjemmesiden er i sig selv et stærkt styringselement.

For det fjerde skal vi lave analyser for at vurdere arbejdsmarkedets udfordringer. Vi skal have styr på de bevægelser der foregår - både regionalt og lokalt med hensyn til demografi, efterspørgsel og rekruttering. Og vi skal have analyser af, hvilke tiltag, instrumenter, metoder der virker bedst overfor de ledige.

Regionen skal sætte dagsorden for, hvad der virker, og hvad der ikke virker på beskæftigelsesområdet. Og derfor skal der være en tæt kontakt med jobcentrene.

For eksempel har vi lige nu bedt en række jobcentre om at redegøre for, hvordan de vil sikre rettidighed både i forhold til samtaler og tilbud til kontanthjælpsmodtagere.

Et nyt styringselement bliver den kommende rådgivningsfunktion, hvor regionen får mulighed og ressourcer til komme direkte ind og understøtte driften i jobcentrene. Det giver større viden og mulighed for at påvirke.

Frygter perspektivløs aktivering

Morten Kaspersen formand for A-kassernes Samvirke, forretningsfører i 3F's arbejdsløshedskasse:

A-kasserne spørger sig selv om kommunerne er gearede til at tænke og handle beskæftigelsespolitik i større linjer: For eksempel hvordan omstilles arbejdskraften fra nedlukkede arbejdspladser til nye områder, hvor der er behov for arbejdskraft? For eksempel i forbindelse med den seneste tids masse fyringerne.

Faren ligger i, at finansieringsreformen får kommunerne til at sende ledige i dårlig aktivering alene på grund af statslige refusion. Man kan forestille sig, at den kommunale beskæftigelses og aktiveringsstrategi vil bestå af følgende rækkefølge af elementer:

Først jobformidling - dernæst *billig* og kortvarig aktivering med høj beskæftigelseseffekt - dernæst *dyr* og kortvarig aktivering med høj beskæftigelseseffekt - derpå *billig* aktivering med begrænset eller ingen beskæftigelseseffekt, derpå *dyr* aktivering med begrænset eller ingen effekt og endelig dagpenge.

Set med a-kasseøjne er det problematisk, hvis de ledige bliver placeret i perspektivløs kommunal aktivering alene betinget af den kommunale økonomi. Derfor vil a-kasserne i den nye konstruktion pege på de tre første løsninger - og det er vigtigt at gå i offensiven mod de tre sidstnævnte.

Helt central bliver udfordringen med at udvikle det praktiske arbejde i hele landet mellem de 91 jobcentre og 28 a-kasser. Det nytter ikke noget, at vi får et 91-strengt system. Arbejdskraftoplandet er andet end kommunegrænser, og derfor håber jeg, at det vil være muligt at samarbejde på tværs af jobcentre.

Det er ren og skær ideologi

Lizette Risgaard: Næstformand i LO danmark

LO var overraskede, da regeringen overnattede med det smallest mulige flertal kommunaliserede beskæftigelsespolitikken. For hvor er begrundelsen? I aftalen står, at de nye jobcentre har leveret gode resultater. Men dokumentationen mangler. Claus Hjort Frederiksen har da også bekræftet, at det ikke er dokumenterbare resultater. Det er ren og skær ideologi.

Målt på mange indikatorer, for eksempel målopfyldelse eller aktivering, så har den statslige aktivering i jobcentre og a-kasser flere gange vist, at de er bedre end kommunerne til at nedbringe ledigheden.

Kontanthjælpsmodtagerne er ikke på samme måde som de forsikrede ledige kommet i arbejde under højkonjunktoren – og det gælder også når man ser på de arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere.

Claus Hjorth har kortsluttet den proces, der var lagt op til, hvor det var meningen at vi i 2010 skulle evaluere på det system, der var med b- og c-centre for forhåbentligt at skabe et bedst mulige system for fremtiden.

I dag ved vi, hvad der bruges på aktivering i gennemsnit pr. helårsledig. I lovforslaget har man for forsikrede ledige indført et driftsloft, som oven i købet er mindre end loftet for den kommunale aktivering. Jeg ved I har været inde på de 18.500 for forsikrede ledige, 20.000 for kontanthjælpsmodtagere. Det er stik imod aftalen, hvoraf det fremgår, af driftsudgifterne for aktivering af forsikrede ledige ikke omfattes af det nuværende loft.

Driftsloftet kombineret med den høje refusion for aktivering gør, at man kan frygte, at der bliver tale om en masse billig aktivering i det nye system. Vi risikerer at komme tilbage til tiden med kommunale discountaktiveringsfabrikker.

I forslaget harmoneres løntilskuddet for kontanthjælpsmodtagere i offentlig jobtræning - dvs. at løntilskuddet fordobles. Dermed bliver det væsentligt billigere for kommunen, at ansætte kontanthjælpsmodtagere i offentlig jobtræning. Det kan blive til skade for de forsikrede ledige, fordi de løntilskudspladser der er, så at sige bliver forbrugt af kontanthjælpsmodtagere.

Særligt tilrettelagte projekter

LO har for nylig udgivet "zoom på arbejdsmarkedet 2008", der giver et overblik over udviklingen på arbejdsmarkedet og beskæftigelsespolitikken.

Her ser man at halvdelen af kommunernes aktivering er sket ved brug af såkaldte *særligt tilrettelagte projekter* – og at 56 pct. af deltagerne kommer fra matchgruppe 1, på trods af at dette redskab er tiltænkt de svage grupper.

Nu skal vi huske på at der ikke skal være forskelsbehandling – og de forsikrede ledige kommer jo heller ikke i arbejde af at deltage i sådan særlige tilrettelagte projekter. Hvorfor kommunens aktiverer de fleste i de her projekter, har vi ikke fået klarlagt. LO gætter på, at der ikke er/har været økonomi nok i det kommunale system til at gennemføre en aktivering som giver de ledige de kvalifikationer, som arbejdsgiverne efterspørger - det er for dyrt. Et særligt tilrettelagt projekt er en billig måde for kommunerne at aktivere på.

LO og DA har i vores fælleskrav sagt, at de der sidder i de lokale beskæftigelses råd skal have mulighed for at følge hvilke redskaber der bruges, så man kan rådgive kommunerne i aktiveringsindsatsen. Fører aktivering de ledige hen mod job, eller bliver der tale om aktivering for aktiverings skyld. Derfor, kære politikere, skal I sørge for, at der bliver indskrevet en gennemsigtighed i forhold til redskabsvalg. Og vi ser også meget gerne øremærkning af aktivmidler til forsikrede ledige.

Og når der skal evalueres på henholdsvis forsikrede ledige og ikke-forsikrede, så er der utroligt vigtigt, at vi så kan se, hvad pengene er blevet brugt til og hvordan resultaterne er.

Vi har fået et 91-strengt arbejdsmarked

Henrik Bach Mortensen, direktør i Dansk Arbejdsgiverforening:

Som udgangspunkt er det en rigtig dårlig ide at omlægge beskæftigelsessystemet. Vi har et nationalt arbejdsmarked, derfor passer den kommunale organisationsenhed ikke. Vi får ikke et enstrengt beskæftigelsessystem med nationale prioriteringer - vi får et 91-strengt arbejdsmarked.

DA har dog nogle forslag til, hvordan systemet kan fungere bedst muligt, så man sikrer at beskæftigelsespolitikken i kommunerne ikke nedprioriteres i en smeltedigel af alle mulige andre kommunale aktiviteter, der kan forstyrre det beskæftigelsespolitiske fokus.

For DA mangler den nuværende model de klare økonomiske incitamenter, som blev aftalt under finanslovsforhandlingerne. I forslaget ser det ud til at man vil kompensere kommunerne, så de ikke løber nogen økonomisk risiko.

Vi synes, det er betænkeligt, at modellen – når den er fuldt indfaset - giver kommunerne en periode på 4 uger, hvor det er staten, der bærer det økonomiske ansvar. Oven i købet er det sådan at kommunernes første betalingsdag først indtræder 18 uger ind i 2010. Der går næsten tre-kvart år før kommunerne får noget som helst økonomisk incitament til at få de forsikrede i beskæftigelse.

Forsikrede mod kontanthjælpsmodtagere

Hertil kommer et konkurrenceproblem for de forsikrede ledige i forhold til kontanthjælpsmodtagerne. Når det gælder sidstnævnte har kommunerne et incitament fra dag ét. Så hvis kommunerne vil bruge en økonomisk tankegang i beskæftigelsespolitikken, vil det skabe kraftig forvridning. Vi får en situation, hvor det vil være en omkostning for kommunen at prioritere de forsikrede frem for kontanthjælpsmodtagerne.

De økonomiske incitamenter kan godt virke. Da kommunerne fik et økonomisk incitament til at følge op på sygefraværsområdet, så man en kraftig effekt. Lige pludselig blev lovgivningen ikke opfattet som vejledende mere. Der skete noget.

Arbejdsmarkedets parter skal inddrages i de overordnede perspektiver i den lokale beskæftigelses politik og ikke sagsbehandling. Derfor synes vi, det er en god ide, at borgmesteren skal være formand for det lokale beskæftigelsesråd. På den måde kan man tilpasse det politiske engagement i beskæftigelsespolitikken til det ansvar, som man nu vil overlade til kommunerne.

DA ser også gerne regionerne og de lokale beskæftigelses råd som bærere af de landspolitiske interesser. Beskæftigelsespolitik stopper ikke ved kommunegrænser, så her kan regionerne være med til at løse opgaven. DA mener, at man skulle gå hele vejen, så de regionale beskæftigelsesråd sammen med regionen skulle godkende de kommunale beskæftigelsesplaner, og resultatrevisionen i de enkelte kommuner.

Regionerne bør også have mulighed for at løfte opgaverne ud af det kommunale regi. Hvis en kæmpes virksomhed lukker i den lille kommune, giver det ingen mening at tro, at én kommune kan løse den opgave.

Spørgsmål og svar

Bjarne Laustsen (S): Ønskede kvalificerede bud på, hvad der kunne ske, hvis vi på et sådant et område lige pludseligt gør noget uden at have dokumenterne i orden.

Line Barfoed (EL)- til Erik Nielsen (KL): Regeringen påstår, at den stigende arbejdsløshed ikke er regeringens ansvar, hvordan regner kommunerne så med at kunne tage ansvar for den opgave – når I ikke må øge den kommunale aktivitet? Og vil kommunerne sige nej til reformen, hvis finansieringsmodellen betyder, at det kan ramme kommunens økonomi?

Eigil Andersen (SF): Hvad mener LO og DA om Henning Jørgensens forslag om, at det der skulle være trådt i kraft 1. august, bliver udskudt til 1. april næste år. Og det der skulle være trådt i kraft til januar, det bliver udskudt til 1. sep. næste år.

I det østjyske område vil der om få år mangle 15.000 faglærte. Bliver det nemmere eller sværere at flytte ufaglærte over i faglært uddannelse og arbejde i det nye system?

Jens Vibjerg (V): Sps. til Palle Christiansen, Beskæftigelsesregion Midtjylland: Den værktøjskasse vi stiller til rådighed for dig - er den god nok? Og til Lizette Risgaard, LO: Der ligger en præcis finansieringsmodel, hvorfor mener du den er usikker?

Chance for håndholdt indsats

Erik Nielsen, formand for KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg: Bliver det nemmere i det nye system? Det tror jeg faktisk. Ikke nemmere på den nemme-nemme måde, men vi får chance for en mere håndholdt indsats.

I 1980'erne var der utroligt mange unge mennesker, som aldrig fik fodfæste på arbejdsmarkedet. Det der sker nu er, at de unge ledige kommer tilbage. Især de unge mænd. Da opsvinget kørte, så gik de ud for at tjene penge - de var skoletrætte osv. Nu kommer de tilbage fordi det er dem, der bliver afskediget først. Derfor er det store fokus hos os i kommunerne at få dem i uddannelse. For hvis vi ikke passer på nu, så mister vi en generation, ligesom vi gjorde den gang. Og det har vi ikke råd til. Hverken menneskeligt eller økonomisk. For vi får brug for dem igen.

Om vi kan tage ansvar for ledigheden? Jeg må sige til DA: Det er fint I skyder på kommunerne med alle jeres analyser. Men det kunne være fint, hvis I også tog et ansvar her sammen med os andre. Vi vil gerne tage ansvar. Men vi vil ikke skydes på hele tiden. Det nytter ikke, at man vil have borgmesteren til at sidde i det lokale beskæftigelsesråd, og at man så i øvrigt vil styre det hele regionalt. Det får du ingen borgmester til. Derfor må der følge ansvar med.

1714 ligninger sikrer kommunerne

Henrik Bach Mortensen, DA: Jeg synes det er rørende, at kommunerne er så optagede af at bede os om at tage et ansvar, efter man har skrevet os fuldstændigt formelt ud af beskæftigelsesindsatsen, så vi ikke har mulighed for at tage ansvar længere. Arbejdsgiverne skal nok tage ansvar, blandt andet gennem de knap 2 mio. jobs, som vi har oprettet uden kommunernes hjælp.

Når det gælder økonomiske incitamenter, så må de, der er ved at lave denne omlægning, gøre op med sig selv om de mener, hvad de sagde i aftalen, at styringer skal styrkes ved at indføre økonomiske incitamenter? Alt det vi har hørt om siden hen, det har handlet om at berolige kommunerne - og nu laver vi en økonomisk model med 1714 ligninger, der skal sikre, at uanset hvordan kommunerne gebærder sig, så har det ikke nogen økonomiske konsekvenser.

Man kan lade sig trøste af enkelte dele af lovforslaget. For eksempel at man klipper refusionen til kommunerne, hvis de ikke gider aktivere de ledige i overensstemmelse med landets lovgivning. Det er et godt sted at starte. Udvid ideen til andre områder. For eksempel hvis kommunerne ikke lever op til borgernes retskrav til kontakt, når borgerne er ledige.

Vi skal skrue på uddannelsesknappen

Jørgen Peter Holst, Jobcenter Odense: Dårlig aktivering? Vores udgangspunkt er, at aktivering kan opkvalificere folk, så de kommer videre til arbejdsmarkedet. Og jeg tror, det bliver nemmere i det enstrengede system, at tage dialogen med a-kasserne om, hvad bruger vi pengene på. Vi skal skrue på uddannelsesknappen i forhold til beskæftigelsesplanen. Hvis der kommer flere i butikken så kan vi i det lokale beskæftigelsesråd sammen med a-kasserne begynde at snakke med a-kasserne om, hvad er det for en knap, vi skruer på.

I forhold til modtagelse: Gennem vores samarbejde med a-kasserne ved jeg, at der er fundet mange med stress-symptomer – dem kører vi igennem fællesprojekter for at få dem afkodet og omskolet og lagt en fremadrettet jobplan for dem. Her kan vi ikke undvære a-kasserne.

Værktøjet i orden

Palle Christiansen, Beskæftigelsesregion Midtjylland: Jeg vil mene, at vi har de redskaber vi har brug for. Vi kan gå i dialog, for at indgå aftaler, der kan stilles krav, at der kan foretages indgreb, hvis tingene ikke fungerer. Den ny rådgivningsfunktion og det forhold at kommunerne skal have en dialog med os omkring det lokale beskæftigelsesplan og revisionsrapporten - det er en stor styrke. Vi kan være med til at drøfte de prioriteringer man lægger for de kommende år i kommunerne.

Det afgørende bliver vores evne til at analysere, skabe gennemsigtighed og få skabt den benchmarking der kan få sat gang i udviklingen mellem de jobcentre der performer godt og dem der performer dårligt.

Morten Kaspersen, A-kassernes samvirke: Jeg frygter hvad der sker, når staten nedlægger det fælles kommunikationssystem - arbejdsmarkedsportalen - som bruges af a-kasser, jobcentre, Styrelsen, og som koordinerer alle de oplysninger som vi skal give til hinanden og aflevere til systemerne. Hvordan skal vi fortsætte med at være effektive, hvis der ikke etableres et nyt system?

Straffende incitamenter

Erik Nielsen (KL): KL har ingen problemer med incitamenter. En af vores vurderinger er faktisk gået på, hvordan man sikrer incitamenter. samtidig med, at man laver et sikkerhedsnet som er finmasket nok. Men måske kan man overveje hvorfor incitamenter i dagens Danmark altid er straf. I gamle dage var incitamenter en anerkendelse, en gulerod.

Lizette Risgaard (LO) Til Eigil Andersen (SF):

Vores frygt er naturligvis, at man ikke har fokus nok på, at få målrettet den opkvalificering. Det er klart, at vi er nervøse for, hvordan dette system bliver skruet sammen.

Til Jens Vibjerg (V): Ja systemet er uigennemsigtigt og økonomisk usikkert med alle dets teknikaliteter. Vi er nødt til at have nogle flere udredninger om, hvad der kommer til at ske. Og jeg undrer mig over at KL sagde ja til opgaven uden at vide, hvordan den er.

Om en udsættelse - Vi havde helst set, at man havde holdt fast i aftalen om en evaluering med henblik på at udforme et beskæftigelsessystem, der kunne række i 10-15-20 år. Så om det skal være 1. april eller 1. oktober næste år vil jeg sige, kig på det!

Præsentation af oplægsholdere

Jes Vilhelmsen, senioranalytiker, AE Rådet

Jes Vilhelmsen har været ansat som senioranalytiker i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd siden maj 2007, hvor hans primære arbejdsområde er registeranalyser af arbejdsmarkedsforhold. Jes Vilhelmsen har blandt andet analyseret: NY CHANCE TIL ALLE, 300-timersreglen, rettidighed i indsatsen, beskæftigelsesindsatsen overfor forsikrede ledige, ulighed i sundhed, fattigdom, tabte arbejdsår som følge af tidlig tilbagetrækning, sygedagpenge osv.

Jes Vilhelmsen var ansat i Beskæftigelsesministeriet og Arbejdsmarkedsstyrelsen fra december 1997 til maj 2007, som student, konsulent og fuldmægtig. Dog på nær perioden august 1999 til april 2000, hvor han var ansat som assisterende analytiker i Unibank Markets. Har læst økonomi på Københavns Universitet.

Henning Jørgensen, professor i arbejdsmarkedspolitik, AAU

Uddannelse: Cand.phil et lic. scient.adm.

2006-	Professor i politologi med særlig henblik på offentlig forvaltning ved Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet
2003-2006	Direktør for European Trade Union Institute for Research, Education and Health and Safety (ETUI-REHS) Research Department, Bruxelles
2005-2006	Personaledirektør for European Trade Union Institute for Research, Education and Health and Safety (ETUI-REHS).
1999-2003	Direktør for CARMA (Center for Arbejdsmarkedsforskning ved Aalborg Universitet).
1989-2003	Professor i politologi med særlig henblik på offentlig forvaltning, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet
1981-1989	Lektor i analyser af politiske systemer, Aalborg Universitet

Udvalgte publikationer fra de seneste to år:

- Flexicurity in Danish – The Danish "flexicurity" system and the relevance of learning from it in Latin America, CEPAL (UN), Santiago, Chile, 2009
- The Nordic Approach to Growth and Welfare – European Lessons to be Learned?, ETUI, Brussels, 2008 (together with Lars Magnusson and Jon Erik Dølvik)
- Modernisering og kvalitetsreform i den offentlige sektor, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet, Aalborg, 2008 (sammen med Lene Dalsgaard)
- "Fra arbejdsmarkedspolitik til beskæftigelsespolitik – kosmetisk eller indholdsmæssige ændringer?", pp. 8-23 i Tidsskrift for Arbejdsliv, vol. 10, nr. 3, 2008
- Flexicurity and Beyond – Finding a New Agenda for the European Social Model, DJØF Publ., Copenhagen, 2007 (edited together with Per Kongshøj Madsen)
- At indgå eller undgå samarbejde på VEU-området – Om den svære kobling af forståelser, adfærd og institutionelle betingelser, KvaliNord-projektet, Aalborg, 2007 (sammen med Oline Pedersen)
- Arbejdsmarkedspolitikens fornyelse – Innovation eller trussel mod dansk flexicurity?, ETUI, LO, FTF, Brussels and Copenhagen, 2007

Asbjørn Sonne Nørgaard, professor i statskundskab, SDU

Asbjørn Sonne Nørgaard, ph.d., er professor i statskundskab og tilknyttet Center for Velfærdsstatsforskning ved Syddansk Universitet. Han har i mange år forsket i arbejdsmarkedspolitik, store reformer og interesseorganisationernes samspil med regering og Folketing. Han har skrevet om arbejdsløshedsforsikringens historie med særligt fokus på den administrative styring og finansiering af a-kasserne, ligesom han også tidligere har sammenlignet aktivering i det kommunale og det statslige system. I 100 års jubilæumsbogen for a-kasserne skrev han artiklen "Parterne og a-kassesystemet – de forbundne spils politiske logik". Asbjørn Sonne Nørgaard har også interesseret sig for statslig styring af kommunerne og offentlige serviceydelser. Sidste år var han aktuell med Bogen *Plejhjemstilsyn: Politik på pressens præmisser*.

Lars Haagen Pedersen, sekretariatschef, Det Økonomiske Råd

Lars Haagen Pedersen er 49 år og cand. polit. og ph.d. i økonomi fra Københavns Universitet. Han har været sekretariatschef i De Økonomiske Råds Sekretariat siden 2007. Før dette har han været sekretariatschef i Velfærdskommissionen, leder af DREAM forskningsgruppen og lektor ved Københavns Universitet.

Erik Nielsen, formand for KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg

Erik Nielsen er født 17. juli 1953 i København og gift med Sygeplejerske Anne Willer. Erik Nielsen er udlært maskinarbejder i 1973, blev leder af Rødovre Kommunes Beskæftigelsescenter 1986-1994, medlem af Rødovre Kommunalbestyrelse (socialdemokratiet) fra 1990 og borgmester i Rødovre fra 1994. Erik Nielsen bestrider en række tillidposter, bl.a. som medlem af KL's formandskab, medlem af KL's bestyrelse, formand for KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg og medlem af Danmarks Vækstråd. Herudover er Erik Nielsen formand for Rødovre Kommunes Erhvervsråd og formand for Omegnskommunernes samarbejde.

Jørgen Peter Holst, jobcenterchef, Jobcenter Odense

55 år, Cand.jur. fra 1978 ved Århus Universitet.

2007-	Jobcenterchef i Pilotjobcenter Odense
1994-2007	Beskæftigelseschef i Odense Kommune omfattende områder med aktivering af kontanthjælpsmodtagere, sygedagpengeopfølgning, integration, danskuddannelse
1991-1994	Områdekontorleder i Odense Kommunes Social- og Sundhedsforvaltning med ansvar for et lokaldistrikt med 45.000 indbyggere dækkende samtlige sociale behov fra børn- og ungesager til plejehjem.
1989-1991	Souschef på Faaborg og Ærøskøbing Sygehuse. Udover administrative opgaver med budgetlægning mv. var implementering af nye sygehusledelser.
1978 – 1989	Fuldmægtig i såvel Social- og Sundhedsforvaltningens og Sygehusforvaltningens administrationsafdelinger i Fyns Amt. Bl.a. opgaver med institutionsadministration, budgetlægning og strukturændringer.

Palle Christiansen, regionsdirektør, Beskæftigelsesregion Midtjylland

- 2006- Direktør for Beskæftigelsesregion Midtjylland og sekretær for Beskæftigelsesrådet for Region Midtjylland
- 1991-2006 Regionschef for AF Århus Amt og sekretær for Arbejdsmarkedsrådet for Århus amt.

Morten Kaspersen, formand , A-kassernes Samvirke

Morten Kaspersen er 57 år, har i de sidste 25 år været beskæftiget med arbejdsløshedsforsikring og Beskæftigelsespolitik og har gennem tiden haft sæde i diverse udvalg på området.

- 1971 Studentereksamen
- 1971-1973 Beskæftiget som lærervikar og skovarbejder
- 1974-1983 Beskæftiget som bygningsarbejder
- 1984-1988 A-kasseleder i SID anlæg og byg afdeling i Aalborg
- 1988-1996 A-kasseseekretær på SIDs hovedkontor
- 1996-2004 Forretningsfører i SIDs a-kasse
- 2004- Forretningsfører i Faglig Fælles Akasse
- 1997- Formand for AK-Samvirke

Lizette Risgaard, næstformand, LO

Lizette Risgaard er 48 år. Hendes politiske ansvarsområder i LO er:

- beskæftigelse og arbejdsmarked
- dagpengesystem
- erhvervspolitik
- trafik og infrastruktur
- pensionspolitik
- socialpolitik og det rummelige arbejdsmarked
- efterløn og tilbagetrækningsordninger
- organisationspolitiske aktiviteter
- ligestilling

Henrik Bach Mortensen, direktør, DA

Dansk Arbejdsgiverforening, DA, repræsenterer virksomhederne som brugere af beskæftigelsessystemet og som rådgivere om beskæftigelsesindsatsen nationalt, regionalt og lokalt. DA er hovedorganisation for 13 arbejdsgiverforeninger på det private arbejdsmarked. Et af DA's formål er at påvirke de politiske beslutningsprocesser, så virksomhedernes konkurrencekraft og adgang til kvalificeret arbejdskraft er størst mulig. Mere end 28.000 virksomheder inden for bl.a. industri, handel, transport, service og byggeri er medlem af en af DA's medlemsorganisationer. Den samlede beskæftigelse udgør 740.000 fuldtidslønmodtagere.

Oplæg 1

Af Jes Vilhelmsen

AE's kommentarer til aftalen om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

I forbindelse med finansloven for 2009 blev der indgået forlig om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem. Kommunerne overtager udgifterne til dagpenge, aktiveringsydelse og udgifterne til aktivering af forsikrede ledige, og samtidig samles beskæftigelsesindsatsen for både forsikrede ledige og kontanthjælpsmodtagere i kommunerne.

Kommentarerne i dette papir er baseret på aftaleteksten "*Aftale om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem*". Heri er den endelige finansieringsmodel ikke fastlagt, men der lægges op til, at der bygges videre på hovedprincipperne i den nuværende kommunale finansiering, hvor staten betaler 65 procent af kontanthjælpen, når en person er i aktivering og 35 procent, når den ledige ikke er i aktivering.

Udviklingen i antallet af dagpengemodtagere er langt mere konjunkturfølsom end de ordninger, som kommunerne i dag har ansvaret for. Samtidig er der store forskelle i, hvordan ledigheden udvikler sig i de enkelte kommuner ved konjunkturomslag i økonomien. Det kan derfor vise sig at være stærkt uhenigtsmæssigt at kopiere den finansieringsmodel, der i dag anvendes i det kommunale system.

I dag har staten den marginale risiko, når antallet af forsikrede ledige stiger. I perioder med høj ledighed og lav vækst sendes der købekraft via dagpengesystemet ud i økonomien. Dagpengesystemet virker derfor i dag som en konjunkturstabiliserende faktor. Det har den effekt, at varigheden og dybden af konjunkturudsving udjævnes. Med en finansieringsmodel, hvor kommunerne skal bære hele eller store dele af den marginale risiko, kan det i yderste konsekvens betyde, at perioder med lav vækst og høj ledighed bliver længere og dybere end hidtil. Hvis kommunerne ikke kompenseres for stigende dagpengeudgifter, skal finansieringen findes andre steder i den kommunale økonomi. Og så er det enten velfærden, der må holde for – i form af færre penge til f.eks. skoler, ældrepleje og børnepasning – eller skatterne der må sættes op. Dvs. de konjunkturstabiliserende effekter elimineres, ligesom den offentlige velfærd presses i nedgangstider.

I aftaleteksten fremgår det, at man på den ene side vil indføre økonomiske incitamenter, så kommunerne får et klart incitament til at få ledige i job, og belønnes for at give aktive tilbud. Og samtidigt vil man på den anden side sikre den økonomiske bæredygtighed i et kommunalt beskæftigelsessystem, så kommuner med mange ledige også kan løfte opgaven. Disse to hensyn er modstridende. Det afgørende er derfor, hvordan hensynet til økonomiske incitamenter vægtes i forhold til hensynet om kommunal økonomisk bæredygtighed i den endelige finansieringsmodel.

Kommunerne rammes forskelligt under konjunkturomslag

I tabel 1 er vist, hvordan kommunerne rammes forskelligt under konjunkturomslag. Tabellen viser udviklingen i antallet bruttoledige (forsikrede ledige og aktiverede) under lavkonjunktoren fra 4. kvartal 2001

til 4. kvartal 2003, hvor ledigheden sidst steg¹. Som det fremgår af tabellen, steg antallet af forsikrede bruttoledige på landsplan med 12,5 procent. I Lejre, Glostrup og Hillerød kommuner steg antallet af forsikrede ledige og aktiverede dog med mere end 30 procent, mens antallet af bruttoledige faldt i kommuner som f.eks. Esbjerg, Bornholm og Thisted.

Det helt centrale spørgsmål er derfor, hvordan kommunerne kompenseres økonomisk, når ledigheden stiger. Hvis ledigheden f.eks. stiger med 30 procent i en kommune, og kommunen kun kompenseres med de 12,5 procent, som ledigheden steg med på landsplan. Så skal den resterende udgiftsstigning på omkring 18 procent finansieres ved enten at reducere den kommunale velfærd eller øge skatterne.

I aftalepapiret fremgår det, at der vil blive taget højde for f.eks. små ø-kommuner og situationer, hvor mange arbejdspladser nedlægges på samme tid i en kommune. Derudover kan der blive justeret på udligningssystemet eventuelt i kombination med en overgangsordning. Der er dog uendelig langt fra skrivebordsbetragtninger til den virkelige verden. Det vil være vanskeligt at tage højde for alle relevante forhold, når modellen udmøntes i praksis. Og hvis man ikke gør dette, vil det være den kommunale velfærd, der kommer til at holde for².

Tabel 1. Udviklingen i antallet af dagpengemodtagere (bruttoledige opgjort i fuldtidspersoner) fra 4. kvartal 2001 til 4. kvartal 2003 (ændring i pct.)

Kommuner med størst <i>fald</i> (pct.)		Kommuner med størst <i>stigning</i> (pct.)	
Ærø	-9,1	Lejre	33,2
Bornholm	-8,0	Glostrup	32,9
Thisted	-5,8	Hillerød	31,1
Esbjerg	-4,8	Samsø	30,8
Svendborg	-4,3	Gentofte	26,8
Varde	0,3	Lyngby-Taarbæk	26,6
Lolland	0,3	Egedal	25,0
Fanø	0,4	Ringkøbing-Skjern	24,9
Guldborgsund	0,5	Gribskov	24,8
Frederikshavn	1,3	Brøndby	24,2
Hele landet	12,5	Hele landet	12,5

Anm.: Opgørelsen omfatter både ledige og aktiverede.

Kilde: AE's beregninger på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM, Statistikbanken, samt Arbejdsmarkedsstyrelsens bestandsstatistik.

Beskæftigelsespolitikken i ukendt farvand

Fra august 2009 får kommunerne ansvaret for, hvordan beskæftigelsespolitikken udføres overfor de forsikrede ledige. Vurderet ud fra indsatsen på landsplan halter kommunernes nuværende indsats overfor kontanthjælpsmodtagerne gevaldigt. Faktisk står det så sløjt til, at Arbejdsmarkedsstyrelsen (AMS) i slutningen af september 2008 iværksatte en handlingsplan for at sikre kontant- og starthjælpsmodtagere en aktiv indsats til tiden.

¹ Antallet af forsikrede ledige steg med 35.000 i denne periode. Samtidig faldt antallet af aktiverede med omkring 15.000. Bruttoledigheden (ledige plus aktiverede) steg derfor samlet med omkring 20.000 fuldtidspersoner.

² I dag kompenseres kommunerne via budgetgarantiordningen for ændringer i udgifterne på de konjunkturfølsomme områder samt udgifter til førtidspension. Princippet er, at kommunerne under ét ikke må rammes af stigende udgifter som følge af den almindelige konjunkturudvikling. Den enkelte kommune kan dog godt blive ramt, hvis udviklingen i kommunen afviger fra landsgennemsnittet.

Som det fremgår af tabel 2, halter indsatsen overfor kontanthjælpsmodtagerne især med hensyn til at give jobsamtaler samt gentagne tilbud til tiden. I pressemeddelelsen fra AMS, hvor der blev informeret om handlingsplanen, blev den utilfredsstillende indsats beskrevet på følgende måde: "Det er ikke godt nok, når vi nu ved, hvad der virker – en aktiv indsats med regelmæssig kontakt³".

Tabel 2. Jobsamtaler og tilbud til tiden, forsikrede ledige og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere

	Forsikrede ledige	Kontanthjælpsmodtagere
Jobsamtaler til tiden (pct.) - december 2008	95,4	80,6
Første tilbud til tiden (pct.) – november 2008	80,1	71,7
Gentagne tilbud til tiden (pct.) – november 2008	95,7	66,7

Anm.: Kontanthjælpsmodtagere omfatter også starthjælpsmodtagere. Rettidigheden med hensyn til første tilbud for forsikrede ledige er baseret på AE's egne opgørelser, da Beskæftigelsesministeriet først måler rettidigheden omkring to måneder senere end tidspunktet for ret og pligt.

Kilde: AE på baggrund af data fra Jobindsats.dk.

Udfordringen bliver derfor stor for kommunerne. Og på langt sigt kan man frygte, at det er den nuværende indsats i den kommunale del af jobcentrene, der skal sætte det fremtidige niveau for indsatsen. Hvis der slækkes på indsatsen overfor de forsikrede ledige, vil det reducere det effektive arbejdsudbud, og dermed vil en svækket aktiv beskæftigelsespolitik koste på den strukturelle ledighed. Indsatsen overfor de ledige er derfor ikke bare et spørgsmål om, at det er kommunen eller staten, der skal varetage den aktive beskæftigelsesindsats. Det er et spørgsmål om samfundsøkonomisk vækst og velfærd fremover.

Meget tyder på, at de styringsprincipper, der i dag anvendes i det kommunale system, ikke virker efter hensigten. Det er derfor uhensigtsmæssigt, at principperne overføres til indsatsen overfor de forsikrede ledige.

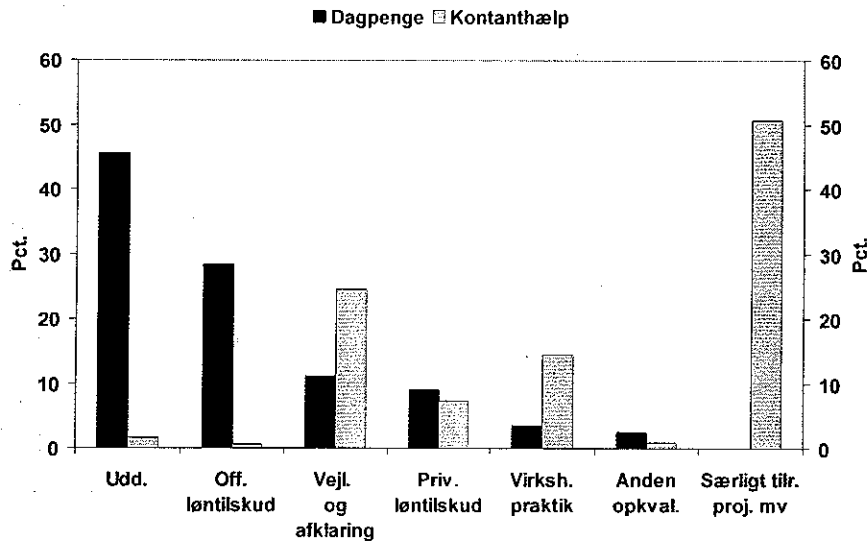
Uddannelsesaktiveringen er i fare

Det er ikke kun i forhold til rettidigheden, at der er store forskelle i indsatsen overfor kontanthjælpsmodtagere og forsikrede ledige. Der er også store forskelle på de redskaber, som anvendes i indsatsen. Som det fremgår af figur 1, består indsatsen overfor de forsikrede ledige i høj grad af uddannelsesaktivering, der udgør lidt under halvdelen af aktiveringen, samt af forløb med løntilskud. I kontanthjælpssystemet udgør særligt tilrettelagte projekter mv. langt den største del af indsatsen efterfulgt af virksomhedspraktik samt vejlednings- og afklaringsforløb. Uddannelsesaktivering bruges stort set ikke i kontanthjælpssystemet, ligesom løntilskud kun bruges i mindre omfang.

I aftaleteksten fremgår det, at de aktive midler til forsikrede ledige overføres til kommunen som led i finansieringsomlægningen. Men i og med at kommunen vil modtage en højere statsrefusion, når den ledige deltager i aktive tilbud, uafhængigt af tilbuddets kvalitet, vil der med stor sandsynlighed ske ændringer i forhold til den indsats, de forsikrede ledige får i dag. Det er fortsat uklart, hvordan den endelige model udformes. Men det man kan være bekymret for er, at kommunerne prioriterer kvantitet i beskæftigelsesindsatsen frem for kvalitet. Og her er der stor risiko for, at uddannelsesaktivering kan komme til at stå for skud, da uddannelsesaktivering er dyrere end de øvrige tilbud.

³ Pressemeddelelsen "Handlingsplan skal sikre en aktiv indsats til tiden", Arbejdsmarkedsstyrelsen 26. september 2008.

Figur 1. Fuldtidsaktiverede fordelt på redskaber, dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere, 4. kvartal 2007 – 3. kvartal 2008 (rullende år)

Anm.: Kontanthjælpsmodtagere omfatter også modtagere af starthjælp.

Kilde: AE på baggrund af data fra Jobindsats.dk

Uddannelsesindsatsen er én af hjørnestenene i den aktive beskæftigelsespolitik. Det skyldes, at de job, der opstår, kræver større kvalifikationsniveau end de "gamle" job, der nedlægges. Uddannelsesindsatsen sikrer dermed de lediges muligheder for at træde ind i nye job og påvirker dermed arbejdsstyrkens kvalifikationsniveau positivt, hvorved også beskæftigelsesudviklingen påvirkes i positiv retning. Det vil være at skyde sig selv i foden, hvis det er den nuværende kommunale linje uden uddannelsesaktivering, som bliver normen fremover.

I forhold til indsatsen overfor de forsikrede ledige er indsatsen overfor kontanthjælpsmodtagerne meget lidt belyst. Beslutningen om at flytte den samlede beskæftigelsesindsats til kommunerne er derfor et skridt, hvor man famler i blinde.

Oplæg 2

Af Henning Jørgensen

Vurdering af kommunalisering af beskæftigelsespolitikken

Med Strukturreformens ikrafttræden pr. 1.1.2007 blev der etableret 77 lokale jobcentre, der organisatorisk sammenvævede statslig og kommunal forvaltning på beskæftigelsesområdet, hvortil kom 14 pilot-jobcentre, hvor kommunerne alene stod for indsatsen, herunder også den, der er rettet mod forsikrede ledige. Det var en svær fødsel politisk set, og forvaltningsmæssigt må integrationen i de 77 lokale jobcentre også siges at have været brydningsfuld. Jobcenterstrukturen blev skabt samtidig med, at arbejdsmarkedets parter blev frataget den forvaltningsmæssige rolle, de havde haft i de tidligere 14 regionale arbejdsmarkedsråd (RAR), og har siden kun haft en rådgivende funktion. Hævdvunde positioner er ændret, forvaltnings- og organisationsstrukturer omlagt, og det samme er orienteringer og handlemåder i systemet.

Med beslutningen i november 2008 om fra 1.8.2009 helt at kommunalisere beskæftigessystemet har folketingsflertallet pånødet beskæftigessystemet en ny organisering, og enhver vurdering af potentialer og faldgruber i dette nye enstrengede system må bygge på solid viden om, hvordan beskæftigelsespolitikken hidtil har virket, hvordan aktørerne agerer og reagerer, hvordan koordinations- og styringsopgaver løses samt om, hvordan resultater optimeres under nye betingelser. Det er et dynamisk område, der skal reguleres, og det burde organisering ideelt set indrettes efter – men nu ændres organiseringen, som indsatserne så skal kreeres til. En bagvendt måde at lave politik på, kan man sige. Både forvaltningsmæssige, organisatoriske, politologiske og økonomiske videnselementer indgår i min opridsning af opmærksomhedspunkter.

Hvad der er positivt i udviklingerne:

- De nye rammer for jobcentrenes indsatser fra 1.1.2007 har givet en mulighed for *samordnet indsats* i det statslige og det kommunale system, hvor der har kunnet trækkes på en flerhed af personaletyper og kompetencer i jobcentrene. Disse kompetencer må integreres i den kommunale forvaltning fremover.
- *Fokus kan rettes mod de ledige behov* – uanset forskelligt forsørgelsesgrundlag. Sidstnævnte opdeling (bl.a. i forsikrede ledige og kontanthjælpsmodtagere) kan føles kunstig, hvis ikke alle har haft chance for at få fast tilknytning til arbejdsmarkedet og selv forsikre sig mod ledighed. Til gengæld må indsatsen over for ledige også respektere de meget forskellige baggrunde og situationer, disse befinder sig i, og aktiviteter og tilbud må rettes "håndholdt" ind herefter.
- Der er skabt klart bedre muligheder for at skabe *gennemsigtighed* i det administrative og politiske system, hvad der ikke tidligere har været muligt. Således har der ikke tidligere været fælles krav til planlægning, indsats, registrering og evaluering i systemerne. Der er nu skabt mulighed for både internt i systemet og fra eksternt hold.
- Såfremt der fastholdes en klar fælles prioritering, er der mulighed for at *gennem sætte en samlet national strategi* i det enstrengede styringssystem. En sådan fælles systemramme er helt nødvendig, hvis arbejdsmarkedsindsatserne skal kunne møde de funktionelle behov og hjælpe med til at sikre, at dansk "flexicurity" stadig er en succesfuld måde at indrette arbejdsmarkedet på.

Hidtil har der været bred politisk enighed om, at netop den danske indretning af arbejdsmarkedsregimet på, giver store gevinster, herunder hurtig tilpasning til ændrede omverdensbetin-
gelser.

Hvad der er farer i udviklingerne – og om at undgå dem:

- Med den fulde kommunalisering af beskæftigelsesindsatserne *erstatte man et funktionelt princip for organisering med et territorielt*: Det vil sige, man går fra at have fokus på det samlede arbejdsmarkeds funktionsduelighed til at indrette indsatser efter lokale, geografiske kriterier. Faren for, at der føres 91 forskellige beskæftigelsespolitikker er stor, og derfor må der nationalt sikres en forpligtende national systemramme. Intet arbejdsmarked standser ved en kommunegrænse.
- Med kommunerne som afgrænsningskriterie er der valgt små enheder til at håndtere de mange, store og komplicerede opgaver i arbejdsmarkedsindsatserne. Disse kommunale enheder må vurderes at være *alt for små* til at tackle udfordringerne. Undersøgelser viser, at kommunerne ydermere mest stoler på sig selv og lærer af sig selv, uden at indgå i forpligtende overkommunalt samarbejde. Det er en trussel mod effektfulde indsatser. Jobcentrene vil næppe kunne løfte formidlings-, aktiverings- og uddannelsesopgaverne i forhold til hele arbejdsmarkedet med den nuværende organisering og kvalificering af medarbejderstaben. Meget peger på behovet for *en styrket overkommunal og regional organisering af indsatser*.
- Hensynet til kommunekassen kan meget let komme til at virke stærkere end hensynet til at skulle være med til at hjælpe en national beskæftigelsespolitik igennem. Aktivering, der virker, er nok bedst for kommunerne, men aktivering, der ikke virker, er klart også bedre end passiv forsørgelse. Mange aktiveringsforløb ("*særligt tilrettelagte projekter*" – bl.a. forklædt som "*hjemmeaktivering*") vil formodentlig blive oprettet for at sikre kommunen refusion, men uden at det gavner reel arbejdsmarkedsintegration. Det bliver *vanskeligt at styre på økonomiske incitamenter (refusionsordningerne) og samtidig sikre en bæredygtig økonomisk udvikling i kommunerne*.
- Arbejdet i jobcentrene er blevet bureaukratiseret, og fokus er flyttet til at undgå fejl i stedet for at løse kerneopgaver. Det skyldes både styring, ledelse, måling og bemanning. I dag bruger medarbejderne mellem 50 og 90 % af tiden på registreringer og bureaukratiske øvelser. Men et maskinbureaukrati kan ikke løse de "*vilde*" og skiftende problemer. *Beskæftigelsesområdet står i dag uden fælles uddannelsesdækning* og dermed med et akut behov for professionalisering. Den statslige del, der nu skal indplaceres i den kommunale organisation, har aldrig haft formelle uddannelseskrav, hvor en få uger kortvarig, intern etatsuddannelse har skullet gøre det ud for grundkvalificering, og det store kvalificeringsprojekt (KIA-projektet) fra 1990'erne er siden afviklet. Kommunerne har med de traditionelle socialrådgiver- og socialformidleruddannelser et bedre afsæt for at bringe socialfaglige elementer med, men behovet for arbejdsmarkedsretning heraf eller nyudvikling af uddannelse til området må vurderes at være presserende.
- Kommunerne har hidtil erhvervet sig forholdsvis begrænsede erfaringer med at *håndtere "andre aktører"* på området. Erfaringer viser, at de ikke umiddelbart er i stand til at sikre dette: at få "*andre aktører*" til at levere uddannelse og opkvalificering, undgå discountilbud for de "*svagere grupper*", begrænse parkering og creaming etc. Andre aktører skal bruges med forsigtighed og til specielle grupper, hvor de kan udgøre et supplement til – frem for en erstatning for – lokale jobcentre.
- Der vil opstå *nye styringsproblemer*, fordi der er uklare rollefordelinger mellem stat og kommuner. Der er – måske bevidst – skabt en uklarhed med hensyn til, hvem der bærer ansvar aktivitetsmæssigt, styringsmæssigt og finansielt. Og er det ministeren eller kommunalbestyrelsen, der politisk er ansvarlig for stærkt stigende ledighed? Ved siden af den uafklarede økonomistyring

(som det bliver ganske svært at finde refusionsløsninger på) er der usikkerhed omkring: initiativ, beslutningskompetencer, deltagerrettigheder og resultatansvar.

- *Styrket statslig styring* er annonceret, men formerne herfor er afgørende: Den kan dårligt programmet både betyde kontraproduktive resultater i jobcentrene og reel suspendering af det kommunale selvstyre. Styring med afsæt i det etablerede målesystem vil være fejlanbragt, da målingerne slet ikke dækker hele beskæftigelsesopgaven (matchning og efterspørgselssiden er udeladt og aktivering er stærkt neddroset), ligesom "manualiseringen" kan føre til standardløsninger og maskinbureaukratiske reaktioner. Det forekommer vigtigt at styrke den lokale politiske opmærksomhed og lade arbejdet med den årlige *beskæftigelsesplan* blive et omdrejningspunkt. Beskæftigelsespolitik vil fremover være hele kommunalbestyrelsens ansvar – og det bliver en central prioritering, der ikke må være på kollisionskurs med de nationale satsninger.
- *Arbejdsmarkedets parter* er så væsentlige for beskæftigelsespolitikken, at det er ufornuftigt ikke at inddrage dem langt kraftigere i tilrettelæggelse og gennemførelse af indsatser, end det sker i dag. Kommunerne har stået noget på afstand af det "ordinære" arbejdsmarked og dets organisationer, og det er en uholdbar situation. Jobcentercheferne vurderer heller ikke, at de lokale beskæftigelsesudvalg (LBR) har nogen særlig indflydelse. Udstemplingen af parterne betyder ikke kun, at dem, der ved mest på området afskæres fra at give gode og nødvendige inputs til systemet, de vil heller ikke systematisk involvere sig så meget i dialoger og processer, der skal producere robuste resultater, ligesom deres evne til at sikre gennemførelse af beslutninger og opbakning hertil ikke vil blive udnyttet. Organisationerne tænker og handler faktisk ud fra mere funktionelle sammenhænge, som der er behov for at få opprioriteret. Og så handler de på lang sigt, så det ikke er næste valgdato, der bliver horisonten. Hvis arbejdsmarkedets parter ikke skal blive modspillere, men medspillere, er det ikke nok, at de får øget indsigt med kommunale aktiviteter; der er behov for *en ny korporativ organisering*. Parterne skal ikke kun være til pynt.
- Eftersom konjunkturudviklingerne vil ramme lokalområderne meget forskelligt, og de lokale og regionale arbejdsmarkeder har forskellig behov for at hjælpe problemgrupper, vil det være meget uheldigt, hvis kommunerne tvinges til at prioritere kortsigtet og "billigt". Det kan nemt *svække indsatsen for de forsikrede ledige og dreje indholdet i aktivering yderligere væk fra uddannelse og opkvalificering* – hvor det er det modsatte, der nu skal sættes på. Derfor er der et udtalt behov for at få synkroniseret aktivitets-, styrings- og finansieringsplan. Og uddannelse har vist sig at virke: Meget klar gennem 1990'ernes indsatser, der har gavnnet udnyttelsen af opsvinget siden 2003, ligesom det er en almen erkendelse – også på EU-niveau -, at opkvalificering er vejen til vækst og velstand. I en konjunktur nedgang må det igen blive et hovedinstrument i aktiveringen. At mange danske økonomer ikke vil erkende dette, men fortsætter med at lave beregninger på et tvivlsomt teori- og metodegrundlag, bør ikke lade folketingets ansvarlige partier forledes til at tro, at der skulle være noget galt med uddannelsessatser, blot fordi de formidles af et jobcenter. Der kan peges på behov for igen at *bruge jobrotation*, som hjælper både beskæftigede og ledige, og at *få genindført en fri trækningsret for ledige på uddannelse*, så der ikke er begrænsninger til 6 uger. Det sidste forhindrer f.eks. afskedige bygningsarbejdere i at uddanne sig til de områder på det offentlige social- og sundhedsområderne, hvor der er stort behov for arbejdskraft fremover. Jobcentrene bør *genindføre individuelle handlingsplaner* som afløser for de snævre jobplaner, der opereres med i dag.
- Kommunerne får ved overtagelse af økonomiansvaret også tildelt rollen som den instans, der skal allokere økonomiske midler til a-kasserne. Der forekommer helt ubegrundet at indrette pengevejene således – medmindre der ligger en tanke bag om også at kommunalisere dagpengeudbetalingerne. A-kassernes positive funktioner ikke kun for indkomstsikringen, men også for

gennemførelse af beskæftigelsespolitikken må anerkendes og der må støttes op om a-kassernes virksomhed. Udfordringen er at sikre økonomiske incitamenter for kommunerne til at gøre noget for de forsikrede ledige og samtidig indbygge kollektive forsikringselementer, der hjælper den økonomiske bæredygtighed på vej i kommunerne.

Oscar Wilde sagde engang: "Hvis guderne rigtigt vil straffe os, skal de bare opfylde alle vores ønsker". Måske skulle KL og kommunerne mærke sig dette. Den overstrømmende glæde, der er fulgt med beslutningen af fuld kommunalisering, kan måske snart vendes til noget meget lidt glædesfyldt, for så vidt ansvaret for negative arbejdsmarkedsudviklinger – politisk, økonomisk og legitimitetsmæssigt – ret ensidigt bliver placeret hos kommunerne. Det vil kunne føles mere som en straf end en belønning. Og kommunerne vil have vanskeligt ved både at skulle omstille sig til den nye organisering og opgaveudførelse og så samtidig kæmpe med hastigt stigende ledighed. Kortsigtet taler meget for at udskyde ikrafttrædelsestidspunktet for den fulde kommunalisering af ansvaret for beskæftigelsesindsatsen, i al fald til 1.1.2010, så de økonomiske, politiske og organisatoriske forudsætninger for en mere forsvarlig opgaveløsning kan blive etableret.

Oplæg 3

Af Asbjørn Sonne Nørgaard

Kommunerne og finansieringen i det nye beskæftigelsessystem: Cirkelns kvadratur?

Kommunernes rolle

- Finanslov 09-aftalen: "Kommunerne overtager udgifterne til dag-penge, aktiveringsydelse, aktivering af forsikrede ledige"
- Gør de? Kan de? Vil de? -- KL ville!
- Vil regeringen, når det går galt?
- Er kommunerne tilstrækkelig store "risiko-fællesskaber" når arbejdsløsheden stiger, og når den rammer ujævnt?
- Nej – det ved alle – derfor en ny finansieringsmodel!

Grundmodellen og dens incitamenter

- Incitament 1: Når kommunerne får forsikrede ledige i job, falder udgifterne og skatteindtægterne stiger (som kontanthjælpen)
- Incitament 2: Når kommunerne får passive ledige i aktivering mindskes kommunens udgift (50 til 75%)
- Incitamentsvirkning for kommunerne ift. ledige:
 1. rigtig job;
 2. aktivering, der virker;
 3. aktivering, der ikke virker;
 4. passive forsørgelse

Øvrige elementer i lovforslaget:

- Friholde kommunerne for udgifter et antal uger i starten
 - 18, 12, 8 og sidst 4 uger i 2013
- Udligning/tilskud:
 - Tilskud korrigeret for udviklingen af ledige i landsdele
 - Et sikkerhedsnet hvis kommunens ledighed er meget større end gennemsnittet i landsdelen
- Kan det virke? Kan man designe et incitamentssystem med et tætmasket sikkerhedsnet, uden at ét hensyn ofres?
 - Dette mix har været ønsket siden 1907.
- Historisk set har man ikke kunnet det!

Finansiering efter 17. feb. forslaget (I)

- Udgift på 50% (dagpenge) eller 25% (aktivering)
 - 100% hvis aktivering ikke sikres når den skal

- "et klart incitament til at få forsikrede ledige i job og give dem aktive tilbud...og den kommunale bæredygtighed (vil) blive sikret" → i alt ca. 60% af kommunernes udgifter
- Tilskud: "under ét får kommunerne fuld kompensation"
- Rigtig meget teknik!
 - Grundtilskud + merudgiftsbehov (skønnet – før)
 - Midtvejsregulering (skønnet – under)
 - Efterregulering (beregnet – efter)
 - ...fordeles på landsdele ift. udviklingen i antal ledige

Finansiering efter 17. feb. forslaget (II)

- Tilskuddet til landsdele
 - Δ i ledighed ift. 2 år før tilskudsåret (løbende basisår)
→ Løbende omfordeling til mest ledighedsramte landsdele
- Fordeling af tilskud til kommuner inden for landsdel
 - Δ i ledighed ift. 2 år før tilskudsåret (løbende basisår)
→ Løbende omfordeling til mest ledighedsramte kommuner
- Netto-effekt?
 - Landsdele er "risk-pool" og benchmark for kommunen
 - Hvis en kommunes ledighed stiger, får den større tilskud, hvis landsdelens ledighed også stiger, og mindre, hvis landsdelens ledighed falder eller er konstant

Finansiering efter 17. feb. forslaget (III)

- Effekt i virkeligheden?
 - Afhænger af hvor forskelligt ledigheden udvikler sig i kommuner inden for samme landsdel
- Sikkerheds-ventilen i forslaget
 - Kommuner med en ledighed på 5 pct.-point mere end landsdelens gennemsnit får ekstra tilskud (fastsat af ministeren og medfinansieret af kommunerne) for antallet af ledige udover de 5 pct.
 - Dvs. incitamentet over for den enkelte kommune virker ved en over-ledighed på op til 5 pct.
- Faktiske effekter – umulige at forudsige!

Cirkelns kvadratur – løst?

- Virksomme incitament og et tilstrækkeligt finmasket sikkerhedsnet på samme tid?
- Hvis ledigheden udvikler sig helt jævnt, sker der ingen omfordeling mellem kommunerne
- Hvis ledighed udvikler sig meget ujævnt (især inden for landsdele), sker der en omfordeling mellem kommunerne...og følgelig et finansieringsproblem for kommunen med højere end gennemsnitlig ledighed (+ løbende lovændringer)
- Incitament: Få ledigheden ned i din egen kommune! (og den skal helst stige i nabo-kommunerne)

Oplæg 4

Af Lars Haagen Pedersen

Enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem: Betydning for arbejdsmarkedspolitikens effektivitet

Det er foreslået, at kommunerne overtager samtlige opgaver i jobcentrene, og at den del af personalet, som hidtil har været statsansat, overføres til kommunerne. Samtidig overtager kommunerne den marginale finansieringsrisiko af dagpengeudgifterne. Selvom en betydende del af beskæftigelsesindsatsen fra 2007 har været samlet i jobcentrene i kommunerne, er der tale om en betydelig omlægning, som påvirker de økonomiske mekanismer, der er indeholdt i systemet.

Aktiv arbejdsmarkedspolitik kernen i beskæftigelsespolitikken

Den aktive arbejdsmarkedspolitik er det centrale element i den danske arbejdsmarkedspolitik, som igennem de seneste 10-15 år med succes har bidraget til faldende ledighed uden væsentlige tendenser til pres på arbejdsmarkedet og heraf følgende accelererende lønstigninger. I udgangspunktet bidrager det danske skatte- og dagpengesystem til, at der begrænsede økonomiske incitamer for lavtlønnede til at blive beskæftiget. Dagpengeniveau og beskatningen giver tilsammen lavtlønsgruppen en høj sammensat skattesats ved overgang fra ledighed til beskæftigelse på omkring 80 pct. Der er 5 pct. af de beskæftigede som får mindre end 10 kr. i nettogevinst pr. arbejdstime. Denne begrænsede forskel i den økonomiske situation for en ledig og en beskæftiget er det kun muligt at opretholde uden at det fører til en høj ledighed, hvis der føres en effektiv aktiv arbejdsmarkedspolitik, som dels hjælper og motiverer den ledige til hurtigt at komme i beskæftigelse og dels forhindrer utilsigtet brug af dagpengesystemet. Beskæftigelsesindsatsen skal være effektiv for at systemet virker

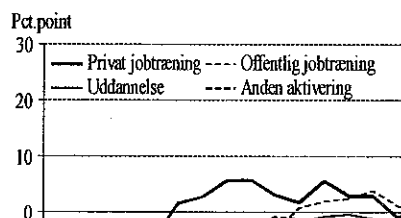
Privat jobtræning er bedst

Det Økonomiske Råd, DØR(2007) analyserer effekten af den aktive arbejdsmarkedspolitik og finder, at privat jobtræning er den mest effektive form for aktivering, fordi denne form giver den største forbedring i sandsynligheden for at blive beskæftiget efter aktiveringen. Offentlig jobtræning har også en positiv effekt på beskæftigelsen efter aktiveringsperioden. Andre aktiveringsformer har ikke samme positive effekt og specielt uddannelsesaktivering har ikke positive effekter på den efterfølgende beskæftigelses-sandsynlighed. For alle typer af aktivering er der en fastlåsnings-effekt under aktiveringen, som betyder, at sandsynligheden for at få beskæftigelse i aktiveringsperioden er mindre end uden aktivering.

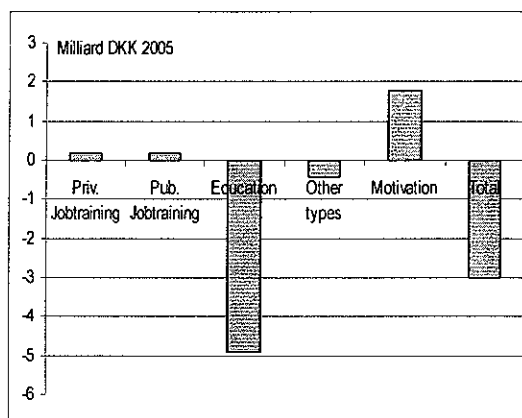
Udover den direkte effekt på den efterfølgende beskæftigelse er den aktive arbejdsmarkedspolitik vigtig for at sikre det samlede systems funktionsmåde ved at sikre utilsigtet benyttelse af dagpengesystemet af personer med høj vurdering af fritid og gennem reduktion af sorte aktiviteter (såkaldt screening effekt). Det må også forventes at den aktive arbejdsmarkedspolitik har en løndæmpende effekt dels gennem at sikre et bedre effektivitet (og hermed lavere mismatch) i beskæftigelsespolitikken og dels gennem at gøre

ledighed mindre attraktiv. Herudover påvirker de aktive arbejdsmarkedspolitik til en ekstra tilskyndelse til at søge beskæftigelse, der udgår fra udsigten til at komme i et aktiveringsforløb. Denne påvirker alle ledige frem mod det tidspunkt, hvor aktivering finder sted. I DØR(2007) vurderes denne motivationseffekt at reducere varigheden af alle ledighedsforløb med ¼ uge i gennemsnit, og bidrager herved markant til at reducere ledigheden.

*Effekt af aktivering på beskæftigelse
(nyledige 2001)*

*Samfundsmæssig gevinst ved
aktiveringsformer*

Udviklingen i arbejdsmarkedspolitikken siden år 2000

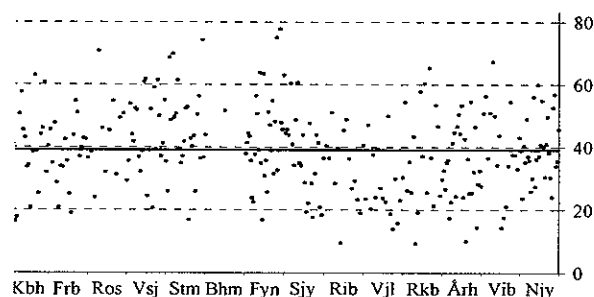
Udviklingen i arbejdsmarkedspolitikken efter år 2000 har været præget af en række administrative opstramninger og forbedret praksis snarere end af egentlige reformer. Blandt de vigtigste effektiviseringer af arbejdsmarkedspolitikken kan nævnes: Mere intensiv kontakt til offentlig jobformidling, forbedret matchning og rådgivningsindsats, forøget forpligtelse til jobsøgning og mere systematisk anvendelse af sanktioner. Tiltagene har bidraget til at fastholde ledighedsreduktionen i perioden og effekten har tilsyneladende været større for forsikrede ledige end for kontanthjælpsmodtagere.

Udfordringer for den nye struktur

Den nye kommunale struktur har som udfordring at sikre en tidlig, ensartet og konsistent sagsbehandling i de enkelte jobcentre, således at de opnåede forbedringer i motivations- og mødeeffekter fastholdes og udbygges.

Der bør sikres en koordinering og en ensartethed i behandlingen af ledige på tværs af jobcentre og en udvikling af procedurer der sikrer "best practice" mekanismer mellem jobcentrene. DØR (2007) dokumenterer at i hvert fald de første placeringer af kontanthjælpsmodtagere i matchgrupper var uhyre uensartet i de forskellige kommunale jobcentre.

*Andel af kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 1-3
fordelt på amter*

Den disciplinerede linie blandt sagsbehandlere som er opnået gennem de seneste år i de statslige jobcentre bør fastholdes også i en situation, hvor der kommer øget pres på jobcentrene i form af et stigende antal ledige.

Økonomiske incitamenter kontra lighed mellem kommuner

Kommunernes overtagelse af den marginale finansieringsrisiko indebærer et dilemma. På den ene skal det sikres, at kommunerne får en økonomisk tilskyndelse til en effektiv tilrettelæggelse af beskæftigelsespolitikken og dermed får en økonomisk gevinst herved. På den anden side skal finansieringssystemet forhindre at forskelle i beskæftigelsesudviklingen i forskellige kommuner giver anledning til alt for store forskelle mellem kommunerne. Det er ikke muligt at opnå begge dele samtidig. Den foreslåede finansiering er derfor et kompromis mellem de to hensyn.

Kompromisset indebærer, at der er en risiko for at systemet får en indbygget udgiftsdrivende tendens. Hvis der er store forskelle i beskæftigelsen mellem kommunerne, vil de kommuner hvor ledigheden er under gennemsnittet kunne få et overskud på driften af beskæftigelsesindsatsen, som kan overføres til andre kommunale aktiviteter. Til gengæld vil kommuner, hvor ledigheden er over gennemsnittet kunne få et underskud på driften af beskæftigelsesindsatsen. Der er risiko for, at dette vil kunne give anledning til ønske om/behov for statslig kompensation til kommuner med overgennemsnitlig ledighed.

Herudover kan den kommunale overtagelse af aktiveringsindsatsen give en konflikt mellem kommunens interesser som arbejdsgiver og kommunens drift af beskæftigelsessystemet, idet kommunen – som arbejdsgiver – opnår fordele i form af et højere kommunalt aktivitetsniveau ved kommunal aktivering, som ikke opnås ved andre former for aktivering. Der er derfor en risiko for at andre hensyn end effektiviteten kan påvirke beskæftigelsesindsatsen.

Endelig indebærer kommunernes overtagelse af finansieringen, at der opstår et incitament til at søge at prioritere beskæftigelsesindsatsen på ledige fra samme kommune, fordi den økonomiske gevinst herved er størst. Dermed er der risiko for, at jobmatch på tværs af kommunegrænser, som kunne være optimale, ikke bliver gennemført.

Oplæg 5

Af Erik Nielsen

KL's pointer om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

Tidsfristen for aflevering af dette skriftlige oplæg (medio feb.) betyder, at dette papir kun indeholder KL's foreløbige centrale pointer vedr. et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem. KL's endelige holdning foreligger først, når KL kender indholdet i lovforslaget.

Generelt om et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

For KL er det et helt logisk og naturligt skridt i forlængelse af kommunalreformen, at beskæftigelsesindsatsen nu bliver fuldt ud forankret i kommunerne og jobcentrene. I et enstrengt system kommer borgeren i centrum, fordi det giver kommunerne mulighed for at give borgeren sammenhængende serviceforløb.

- Kommunerne kan og vil klare opgaven. Resultaterne fra de 14 pilotjobcentre, hvor kommunerne har det fulde ansvar er stort set lig resultaterne for de rent statslige dele af jobcentrene. Hvad angår de forsikrede ledige er pilotjobcentrene en anelse bedre til at skaffe ledige i job.
- Alle kommuner er i stand til at overtage opgaven. Resultaterne fra de 91 jobcentre viser ikke forskelle i retning af, at store kommuner/jobcentre er bedre end små eller omvendt.
- Arbejdsmarkedet stopper ikke ved kommunegrænsen – eller landegrænsen for den sags skyld. De 91 kommunale jobcentre er ikke enkeltstående øer, hvor man ikke kan se længere end kommunegrænsen. Det ved de kommunale jobcentre, og derfor er der meget samarbejde på tværs af kommunegrænser.

Borgeren i centrum

Borgeren kommer i centrum i et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem.

- Der er én indgang for alle kommunens ledige borgere, uanset om de er medlemmer af en a-kasse eller kontanthjælpsmodtagere.
- Når ansvaret for alle ledige placeres et og samme sted, så baner det vejen for, at borgeren får et mere sammenhængende serviceforløb.
- Meget ofte kan ledighed ikke ses som et isoleret problem – det gælder både forsikrede ledige og kontanthjælpsmodtagere. Der kan fx være sociale problemer og/eller helbredsproblemer, der spiller en rolle.

-
- Det enstrengede beskæftigelsessystem betyder, at jobcentret og kommunen kan give borgeren den nærhed, sammenhæng og håndholdte indsats, der ofte er afgørende for succes.

Styring og ansvar

Det giver den nødvendig sammenhæng mellem det nationale og det lokale niveau, når det på den ene side er regeringen og Folketinget, der har ansvaret for den landsdækkende beskæftigelsespolitik, og det på den anden side er kommunalbestyrelserne, der står for at udforme en lokal beskæftigelsespolitik og tilrettelægge indsatsen.

- Den nuværende ordning med et delt ledelsesansvar for jobcentrene er uholdbar. Et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem fjerner "den indre grænse" i jobcentrene mellem statsligt og kommunalt ansvar. Det giver en mere effektiv organisering og bedre udnyttelse af personaleresourcer i jobcentrene, fordi personalet kan fx flyttes til de områder, hvor der er mest behov.
- Et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem giver en klar placering af ansvaret hos kommunalbestyrelsen. Det er afgørende, at den statslige styring ikke bliver for stram. Der skal være et kommunalpolitisk råderum, der kan sikre kommunalpolitisk fokus og engagement i opgaven.
- Beskæftigelsespolitikken skal ses i sammenhæng med andre områder, som kommunen har ansvar for. Det gælder fx erhvervspolitikken, indsatsen i folkeskolen, Ungdommens Uddannelsesvejledning, sundhed og misbrugsområdet.
- KL lægger stor vægt på, at arbejdsmarkedets parter inddrages i udformningen af den lokale beskæftigelsespolitik via de lokale beskæftigelsesråd.
- Beskæftigelsesindsatsen skal styres efter resultater – altså hvor mange kommer i job, hvor hurtigt og bliver de i jobbet. Det er det afgørende parameter, som kommunerne gerne vil måles på.

Finansiering

KL har meget stor opmærksomhed på den kommunale medfinansiering af dagpengene fra 2010. Det er meget store beløb, der flyttes rundt på. (Jobcenterreformen flytter brutto ca. 17 mia. kr. (med en ledighed som i 2007), mens kommunalreformen flyttede brutto ca. 30 mia. kr.) Derfor er det afgørende vigtigt, at finde frem til en acceptabel finansieringsmodel.

KL har i det hidtidige forløb formuleret følgende krav:

- Det er helt afgørende, at der findes en bæredygtig finansieringsmodel, så kommunernes økonomi ikke belastes af konjunkturbestemte udsving i ledigheden. Hverken kommunerne under ét eller den enkelte kommune må rammes hårdt af stigende ledighed.
- De byrdefordelmæssige konsekvenser som følge af reformen skal minimeres.
- KL kan ikke acceptere en finansieringsmodel, hvor nedlæggelse af mange arbejdspladser på samme tid i en kommune betyder, at andre serviceområder i kommunen må nedjusteres eller fortrænges.

Jobformidling

95 pct. af alle job i Danmark besættes ved, at arbejdssøgende og arbejdsgivere selv finder hinanden. Det offentlige i form af a-kasser og jobcentre træder kun til, når denne "markedsmekanisme" ikke fungerer.

- Jobcentrene har med jobnet.dk en landsdækkende database, hvor alle arbejdsmarkedsparete ledige er registreret med CV, og alle virksomheder gratis kan opslå ledige job. Kommunerne og jobcentrene har et glimrende samarbejde på tværs af kommunegrænserne. Flere kommuner samarbejder om kontakt til virksomhederne og mange arrangerer fx jobmarkeder sammen.
- Der bliver behov for et tættere samspil mellem kommunerne og med a-kasserne, som bl.a. har opgaven med at varetage CV-samtalen med de forsikrede ledige. Samspillet er ikke mindst vigtigt i forhold til ledige, som sygemeldes eller som har andre problemer end ledighed.
- De kommunale jobcentre har et godt kendskab til forandringer i lokale og regionale virksomheders produktion og dermed også god viden om behov for arbejdskraft.

Regelforenkling

- Der er hårdt brug for regelforenkling. Det er der, fordi reglerne nu er så indviklede, at borgerne ikke forstår dem. Det er også vigtigt med regelforenkling, fordi jobcentermedarbejderne og kommunerne bruger for meget tid til unødigt kontrol og regelbøvl. Regelforenkling vil give mere tid til det egentlige arbejde, nemlig mødet med ledige og virksomheder. Beskæftigelsesministeriet har i samarbejde med KL udarbejdet en række forslag til regelforenkling, der ligger klar til politisk behandling.

Oplæg 6

Af Jørgen Peter Holst

Jobcentrenes rolle i et enstrengt beskæftigelsessystem

1. Indledning

Jobcenter Odense blev etableret som Pilotjobcenter ved indgangen til 2007, og vi har derfor mere end 2 års praktisk erfaring med et enstrengt beskæftigelsessystem og de fordele og udfordringer, der er i det.

I forbindelse med overtagelsen af statens opgaver kom der ca. 53 årsværk fra det tidligere AF. Alle faggrupper var repræsenteret, og der kom derfor både vejledere, sagsbehandlere og administrativt personale. I alt er der i dag ca. 650 ansatte i Jobcenter Odense, heraf ca. 250 i en udførerdel. Det samlede udgangspunkt for økonomien i Beskæftigelsesplan 2009 er på knap 2 mia. kr. Heraf mellem 75 og 100 mill. kr. til statslige opgaver. Vi har dermed en størrelse, der gør det muligt at agere bredt og igangsætte nye tiltag.

2. Politisk fokus.

Ansvar for beskæftigelsesindsatsen er placeret i Arbejdsmarkedsudvalget, og Jobcentret er en del af Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen. Det Lokale Beskæftigelsesråd (LBR) har en meget aktiv rolle som rådgiver om beskæftigelsesindsatsen i forhold til Arbejdsmarkedsudvalget. Der er stor politisk fokus på beskæftigelsesplanen, og planen for beskæftigelsesindsatsen i 2009 blev til på baggrund af fælles drøftelser i maj og august 2008 mellem Arbejdsmarkedsudvalget og Det lokale Beskæftigelsesråd i Odense. Den model er brugt for alle tre år (2007, 2008 og 2009), og der har været stigende politisk fokus på planen i såvel Arbejdsmarkedsudvalget som i Det lokale Beskæftigelsesråd. Beskæftigelsesplanen bygger på det lokale kendskab og er målrettet den virkelighed, der er gældende i Odense og det omkringliggende arbejdskraftopland.

I Beskæftigelsesplan 2009 slås det fast, at formålet med beskæftigelsesindsatsen er at sikre, at udbuddet af arbejdskraft er så stort som muligt, for dermed at medvirke til, at virksomhederne kan få den arbejdskraft, de har brug for, at jobmarkedet er gennemsigtigt samt at kommunens borgere kan være selvforsørgende. Baggrunden for planen er Beskæftigelsesministerens og Byrådets mål for indsatsen.

Beskæftigelsesplan 2009 omfatter indsatsen over for alle målgrupper i Jobcentret og indeholder endvidere en beskrivelse af sammenhængen til Odense Kommunes Erhvervs- og Vækstpolitik, Odense Kommunes Sundhedspolitik "Lighed i Sundhed", Odense Kommunes Handicappolitik "Mennesket før handicappet – et liv på egne præmisser" og Ungestrategien "Flere unge i uddannelse" og understøtter således væsentlige tilgrænsende politikområder i kommunen.

3. Den borgerrettede indsats

I forhold til den borgerrettede indsats har vi oplevet væsentlige synergier ved sammenlægningen af de forskellige medarbejdergrupper fra den tidligere kommunale beskæftigelsesindsats og fra det statslige system:

- Alt samlet et sted uanset forsørgelse
- Grundigt kendskab til virksomhedernes behov
- Samme behov – samme indsats uanset målgruppe, dvs. kan lave samlede forløb
- Planlægge bedre ved at fokusere på målgrupper f.eks. unge, udfaldstruede, etniske minoriteter osv.
- Skabe mere målrettethed i forhold til lokale og regionale flaskehalse
- Prioritere og flytte personaleressourcer hen hvor behovet er
- Syge ledige – hurtig snak på tværs i jobcentret – sygedagpengeopfølgning
- Hurtig afklaring af fremtidigt forsørgelsesgrundlag
- Arbejde på tværs af kommunegrænser

4. Vi gør en forskel

Ved at tage det bedste fra de to hidtidige systemer, d.v.s. de kommunale tilgange til grundighed, det at kende borgeren og lovfortolkningen og de "gammel-statslige" kompetencer inden for fokus på job, evnen til at håndtere store mængder og den høje rettidighed skaber vi en ny medarbejdertype – jobcentermedarbejderen. Vi har på den baggrund opnået synergieffekter på en række områder:

- Vi har én samlet indgang og kan koordinere indsatser og kontakter til virksomhederne
- Bedre samarbejdsrelationer med a-kasser/faglige organisationer, fordi samarbejdet ift. ydelsestyper/forsørgelseskategorier nu dækker lige så bredt som borgeren
- Bedre sagsbehandling for borgere med størst risiko for at blive fastholdt på offentlig forsørgelse gennem udnyttelse af flere kompetencer hos medarbejderne
- De forbundne kar, hvor borgere i en række tilfælde vandrer mellem forsørgelsesydelse. Særligt forholdet mellem job - dagpenge - sygdom - kontanthjælp

At der er en entydig ledelse har været forudsætningen for at nå dertil.

På sygedagpengeområdet har det været en meget stor fordel at kunne trække på den store viden om arbejdsmarkedet, vi fik tilført fra staten. Vejledning om brancheskift og viden om andre jobmuligheder og jobåbninger har tilført sygedagpengesagsbehandlingen nye dimensioner til gavn for borgerne og har været med til at forkorte sygedagpengeforløb. Det at bevare specialistviden på nogle områder er væsentligt for den bedste og hurtigste løsning af opgaverne. En sygedagpengesag for en forsikret ledig kan nu følges til dørs inhouse.

Vi gennemfører "Hurtigt i gang"- forløb for forsikrede ledige, således at der sker henvisning til intensive jobsøgningsforløb efter 5-8 ugers ledighed. I indsatsen benyttes dels en ekstern aktør og dels den kommunale udførerdel. Ved den seneste måling af effekter af forløbene, er der større succes i forhold til at de henviste kommer i arbejde fra forløb i den kommunalt drevne indsats. Succesraten er henholdsvis 27 % for den eksterne aktør og 34 % for den kommunale udførerdel.

5. Samarbejder

Jobcenter Odense er lykkedes med mange tiltag, fordi der fra starten har været stor fokus på (og interesse i) at inddrage virksomhederne og a-kasserne som de vigtigste medspillere på arbejdsmarkedet.

Virksomhedssamarbejdet

Vi gennemfører over 5.000 virksomhedsbesøg om året, rekrutterer arbejdskraft til virksomheder, der har behov for hjælp, gennemfører løbende rekrutteringsmesser i samarbejde med virksomheder, afholder månedlige temaeftermiddage, som fører konkrete virksomheder og interesserede borgere sammen.

Jobcenter Odense har partnerskabs- og/eller samarbejdsaftaler med ca. 100 virksomheder, er i gang med at etablere virksomhedscenter, og byrådet har vedtaget en samlet strategi for Odense Kommune, som giver virksomhederne mulighed for at henvende sig ét sted, f.eks. ved etablering eller anden kontakt til kommunen. Dette samarbejde har virksomhederne selv deltaget i formuleringen af.

A-kassesamarbejdet

I forhold til a-kasserne har vi opbygget en fast mødestruktur med to årlige møder mellem jobcentrets ledelse og samtlige a-kasser med ledige tilknyttet jobcentret. Møderne er godt besøgt og bliver ud over formidling af informationer, også brugt til at præsentere nye ideer til samarbejder og til rekruttering af medlemmer til arbejdsgrupper. Seneste eksempler på det, er etablering af grupper med deltagelse af a-kasser og jobcentermedarbejdere, én der skal se på de fremtidige samarbejdsflader i forbindelse med implementeringen af sygedagpengereformen og én til at afstemme håndtering af stigende ledighed og behov for initiativer i den forbindelse.

Jobcenter Odense har afviklet samarbejdsprojekt med a-kasserne mhp. sikring af en koordineret forståelse af og samarbejde mellem a-kasser og jobcenter for at få syge borgere udredt og raskmeldt, gennemført et særligt job- og uddannelsesvejledningsinitiativ for sygedagpengemodtagere, der har været syge gennem længere tid og deltager i landsdækkende forsøgsprojekt med tilbud om aktivering af sygedagpengemodtagere tidligt i forløbet.

Der er i regi af jobcentret iværksat et projekt for dagpengemodtagere i match 3, der trækker på mange af de erfaringer, der er gjort gennem projekter for kontanthjælpsmodtagere. Det har en meget tilfredsstillende effekt og formår at skabe en tilknytning til arbejdsmarkedet for deltagerne.

Sammen med a-kasser er der iværksat et projekt, som tager hånd om borgeren op til eller lige i starten af en sygemelding. De foreløbige erfaringer peger på, at en koordineret indsats på området får knapt 50 % raskmeldt inden for 3 uger fra deres sygemelding.

6. Afslutning

I forhold til det kommende arbejde med etableringen af et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem har vi på baggrund af vores erfaringer følgende anbefalinger:

- Set i lyset af, at ledigheden er afhængig af konjunkturerne skal der skabes balance i økonomien for kommunerne
- Råderummet skal bevares, brug af anden aktør/leverandør skal ikke styres af centrale udbud. Kommunale samarbejder om brug af rammeaftaler kan sikre, at lokale behov tilgodeses
- Ansvar for planlægningen af den lokale beskæftigelsesindsats via de årlige beskæftigelsesplaner skal fortsat ligge hos kommunalbestyrelsen
- Afbureaukratisering af regler og arbejdsgange
- Det er vigtigt at sikre en god dialog med a-kasser og virksomheder og dermed sikre medansvarlighed fra alle sider – et jobcenter kan ikke eksistere alene

Oplæg 7

Af Palle Christiansen

Stærkere statslig styring i et enstrenget kommunalt beskæftigelsessystem

Det regionale Beskæftigelsesråd og beskæftigelsesregionens rolle i det enstrengede beskæftigelsessystem er

- at overvåge og understøtte jobcentrenes beskæftigelsesindsats, herunder med særlig vægt på ministerens 3 beskæftigelsespolitiske mål:
 1. Jobcentrene skal sikre, at antallet af ledige med mere end tre måneders sammenhængende ledighed (arbejdskraftreserven) begrænses mest muligt
 2. Jobcentrene skal sikre, at antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger bliver nedbragt i forhold til året før
 3. Jobcentrene skal sikre, at antallet af unge kontanthjælps-, starthjælps-, introduktionsydelses- og dagpengemodtagere begrænses mest muligt.
- at overvåge og analysere udviklingen på det regionale arbejdsmarked og stille sin viden til rådighed for jobcentrene og andre.
- at skabe overblik og systematik i forhold til jobcentrenes indsats og resultater ved at tilvejebringe dokumentation for resultater og effekter
- at levere input til kommunerne beskæftigelsesplaner og resultatrevision – herunder sparing omkring begge. Endvidere afholde møder mellem det Regionale Beskæftigelsesråd og de lokale Beskæftigelsesråd og beskæftigelsesudvalg om de beskæftigelsespolitiske problemstillinger med henblik på at understøtte processen omkring de lokale beskæftigelsespolitiske beslutninger
- at være vidensbank og facilitator i forhold til at identificere og viderebringe gode metoder og løsningsstrategier på beskæftigelsesområdet, herunder at indhente og videreformidle viden om, hvilke initiativer der har den bedste virkning.
- at medvirke til udviklingsaktiviteter, der sikrer implementeringen af nødvendig nytænkning i beskæftigelsesindsatsen

Konkrete hovedopgaver

- at indgå i dialog med jobcentrene for at understøtte, at de ledige kommer hurtigst muligt i job – og hvis dette ikke er muligt – at der sikres det rette tilbud til den rette person på det rette tidspunkt
- at sikre at der i jobcentrene er fokus på, at beskæftigelsesmålene nås, og – at f.eks. at rettigheden overholdes - gennem en fokuseret og konstruktiv dialog om resultater, best practice og udviklingsmuligheder m.v.
- at være vidensbank for jobcentre og de beskæftigelsespolitiske interessenter gennem en intensiveret overvågning af arbejdsmarkedet – herunder løbende opsamling af viden om ledighedsudviklingen, virksomhedernes behov for arbejdskraft, varslinger og arbejdsfordelinger mv. Endvidere gennemførelse af forskellige analyser, indsamling af viden om ak-

tuelle problemstillinger fra jobcentre, a-kasser, væsktfora, fokusgrupper og andre interessenter.

- at levere proaktivt materiale/viden om arbejdsmarkedets udviklings betydning for de enkelte jobcentre/arbejdskraftområder, eksempelvis konkrete kommuneanalyser til understøttelse af jobcentrenes håndtering af den nuværende situation på arbejdsmarkedet
- at understøtte jobcentrene i styringen for at nå de beskæftigelsespolitiske målsætninger - gennem høj kvalitet og gennemsigtighed i overvågningen af indsatsen i jobcentrene
- understøtte jobcentrene i løsningen af opgaver på tværs af kommunegrænser, f.eks. jobformidling, flaskehalsindsatsen, håndtering af varslingssager, opkvalificering m.v.
- at rådgive jobcentrene i forhold til at udvikle effektive metoder og forretningsgange, f.eks. tilrettelæggelsen af sygefraværsindsatsen og rettidighed i aktiveringen
- at medvirke til at øge arbejdsstyrken – blandt andet ved at have fokus på arbejdskraftreserven, ungeledigheden, rettidighed, sygefraværet og ledige ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere
- at være med til at sikre en målrettet flaskehalsindsats bl.a. via det Regionale Beskæftigelesråd's flaskehalsbevilling og aktivitetsliste
- at koordinere vejledningsindsatsen gennem formidling af viden om udviklingen på arbejdsmarkedet, herunder at bidrage til at flere unge gennemfører en erhvervsrettet uddannelse

Styringselementer

■ Dialog med jobcentrene – et essentielt redskab

Et gennemgående og grundlæggende element, i Beskæftigelsesregionens understøttelse af og bidrag til jobcentrenes indsats og opfølgning herpå, er dialog og fokuseret vidensformidling.

Dialogindsatsen består af:

- jævnlige dialogmøder med de enkelte jobcentre om udviklingen på arbejdsmarkedet og resultatudviklingen på ministermålene, rettidigheden, ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere, samt virksomhedskontakten - herunder besættelse af ledige jobs mv. Endvidere afvikles ad hoc møder med enkelte jobcentre vedr. konkrete problemstillinger, f.eks. hvor resultaterne er udeblevet på enkelt områder. Disse møder kan munde ud i anvendelse af rådgivningsfunktionen eller andre opfølgningsaktiviteter
- information og resultatoversigter til hvert enkelt jobcenter om udviklingen inden for ministermålene og andre væsentlige og konkrete indsatsområder herunder sammenligning med "klyngejobcentre" og regionen som helhed
- benchmarking af jobcentrene med henblik på at identificere og formidle best practice, nye metoder og løsningsstrategier
- temamøder med flere jobcentre om tværgående emner, som kan understøtte jobcentrenes resultatudvikling f.eks. inden for ministermålene. Temamøderne kan bestå af jobcentre med gode resultater og jobcentre med svage resultater på et givent område. Der kan også være tale om møder mellem jobcentre og rådgivningsfunktionen med henblik på at få implementeret/udviklet metoder, forretningsgange m.v.

Med den løbende dialog med alle jobcentre får det Regionale beskæftigelsesråd og beskæftigelsesregionen et grundlag for at identificere centrale problemstillinger og udfordringer i beskæftigelsesindsatsen, herunder tværgående problemstillinger. Samtidig har Regionen – i situationer hvor resultaterne udebliver - mulighed for at indgå skriftlige aftaler med jobcentrene om at forbedre indsatsen i forhold til konkrete resultatproblemer – herunder anvendelse af regionens rådgivningsfunktion.

Endvidere kan der i helt specielle tilfælde tages skridt til at anbefale, at andre aktører overtager dele af et jobcenters opgaver.

■ Rådgivningsfunktionen i det enstrengede beskæftigelsessystem

I Beskæftigelsesregionen etableres der en rådgivningsfunktion, der vil medvirke til at:

- beskæftigelsesregionen i forlængelse af resultatstyringen kan bistå jobcentre med at opnå gode resultater og bistå de enkelte jobcentre med at analysere og vurdere indsatsen, tilrettelægge arbejdsgange og håndtere indsatsen for særlige målgrupper m.v. Dette kan ske ved at anvende rådgivningsfunktionen direkte ude i jobcentrene i kortere eller længere tid og i samarbejde med jobcentremedarbejdere og med evt. tilknytning af ekstern konsulentbistand
- sikre sammenhængen mellem den nationale beskæftigelsesindsats og de konkrete resultater i de enkelte jobcentre ved at rådgivningsfunktionen har adgang til information om jobcentrets resultater, arbejdsgange, interview med medarbejdere m.v.

Sammenfattende – i øvrigt

Det Regionale Beskæftigelsesråd og Beskæftigelsesregionen bidrager til, og understøtter bl.a. jobcentrenes indsats gennem:

- at anvende sit regionale overblik over indsats og resultater til at give jobcentrene systematiske og aktive redskaber til en proaktiv **styring og opfølgning** på beskæftigelsesområdet.
- at være en **helt central vidensbank** i forhold til beskæftigelsesområdet. For at kunne levere den optimale indsats er det afgørende nødvendigt, at bl.a. jobcentrene til stadighed er opdaterede med den seneste viden på området. Det gælder både faktaviden – men også i særlig grad viden om hvilke metoder, der virker bedst
- at facilitere de nødvendige **netværk** – både hvad angår det administrative og det politiske niveau. Et stærkt og lokalt forankret netværk med fokus på regionale styrkepositioner vil have stor betydning for jobcentrenes muligheder for løbende at optimere beskæftigelsesindsatsen
- at understøtte lokale **udviklingsaktiviteter**, der centrerer om beskæftigelsesministerens mål og til stadighed have fokus på at danne et præcist overblik over, hvad der har den bedste effekt og best practice

Oplæg 8

Af Morten Kaspersen

Et nyt beskæftigelsessystem set fra A-kassernes synsvinkel

I det foreliggende notat sættes der fokus på betydningen af det nye enstrengede beskæftigelsessystem set fra a-kassernes synsvinkel.

Nye samarbejdsrelationer

Set med a-kassernes øjne indebærer det enstrengede beskæftigelsessystem først og fremmest, at a-kassernes tidligere primære samarbejdspartner - nemlig staten i jobcentret - nu afløses af en kommunal samarbejdspartner i form af de kommunalt ledede jobcentre.

Set med a-kassernes øjne indebærer denne konstruktion såvel enkelte fordele som en række mulige ulemper.

De fordele der knytter sig til denne konstruktion er bl.a., at håndteringen af ledige der har behov for at bevæge sig mellem forskellige ydelsestyper (f.eks. sygedagpenge contra dagpenge) kan ske indenfor et "system".

Risiko for systemtænkning

Modsætningsvis indebærer det nye system også en række potentielle ulemper. For det første indebærer det nye refusionssystem (65/35 % -ordningen) incitamenter der vil kunne resultere i problemer.

Som påpeget af bl.a. Asbjørn Sonne vil kommunerne kunne tendere til at sende ledige i dårlig aktivering alene for at få statslig refusion.

Den kommunale beskæftigelses- og aktiveringsstrategi vil derfor fremadrettet kunne forventes at falde i følgende prioriteret rækkefølge:

1. Jobformidling.
2. Billig og kortvarig aktivering med høj beskæftigelseeffekt.
3. Dyr og kortvarig aktivering med høj beskæftigelseeffekt.
4. Billig aktivering med begrænset – eller ingen beskæftigelseeffekt.
5. Dyr aktivering med begrænset – eller ingen beskæftigelseeffekt.
6. Dagpenge.

Set med a-kassernes øjne er det problematisk hvis ledige medlemmer bliver placeret i perspektivløs kommunal aktivering alene betinget af kommunale økonomiske hensyn.

En central opgave for a-kasserne i den nye konstruktion bliver derfor i samarbejde med medlemmerne og de kommunale jobcentre at pege på gode løsningsmodeller indenfor 1,2 eller 3 ovenfor - og samtidig offensivt modvirke at ledige placeres på model 4,5 eller 6 ligeledes ovenfor.

Risiko for vækst i kommunal aktivering

Statistiske analyser af aktiveringen af dagpengemodtagere contra kontanthjælpsmodtagere i 2008 viser markante forskelle mellem de to grupper. Hvor andelen af dagpengemodtagere i ordinær uddannelse således lå omkring 25-30 procent, så var den tilsvarende andel kontanthjælpsmodtagere i ordinær uddannelse nede på et par procent. Omvendt var det karakteristisk, at mange kontanthjælpsmodtagere ofte var blevet placeret i en række kommunale aktiveringsforløb af forskellig karakter.

Selvom der i sagens natur er forskelle i baggrundsvariable på de to grupper er forskellene stadig uforklarlig store – og sandsynligvis udtryk for en (u)bevidst kommunal strategi om ikke at placere ledige i opkvalificering – men derimod at placere ledige i forskellige kommunale aktiveringsprojekter.

En lang række forhold taler for, at der være en alvorlig arbejdsmarkedspolitisk risiko forbundet med at udbrede den kommunale aktiveringsstrategi med en undervægtning af omskoling og opkvalificering til også at omfatte de forsikrede ledige.

En væsentlig opgave for a-kasserne bliver derfor - i dialog med medlemmerne og de kommunale jobcentre - at sikre, at medlemmerne får tilbud om omskoling og opkvalificering.

Sværere at etablere målrettede tilbud

Kommunaliseringen af beskæftigelsesindsatsen indebærer en risiko for, at det fremover vil kunne blive svært at samle et tilstrækkeligt antal deltagere til eksempelvis etableringen af regionale målrettede uddannelses – eller aktiveringstilbud til en given faggruppe - da kommunerne vil kunne have forskellige regler for hvem de vil tillade at deltage i sådanne aktiviteter.

Risiko for koordineringsproblemer

Etableringen af 91 kommunale beskæftigelsescentre indebærer samtidig iværksættelsen af en stor koordinationsopgave. Dels vil 91 kommunale centre skulle i dialog med hinanden – og samtidig vil 28 a-kasser potentielt skulle i dialog med 91 centre om medlemsforhold og en række andre opgaver.

Simpel kombinatorik tilsiger, at risikoen for koordineringsproblemer latent er til stede – og at der bør etableres kommunikationsfora der kan imødegå de problemer der måtte opstå.

Mulig uklarhed omkring beslutningsstrukturen

Kommunaliseringen af beskæftigelsesindsatsen indebærer samtidig introduktionen af nye (u)formelle administrative og politiske beslutningsstrukturer. Placeringen af de beskæftigelsespolitiske opgaver i kommunalt regi indebærer en markant forøgelse af antallet af beslutningsfora med betydning for beskæftigelsespolitikens planlægning og implementering.

Det er evident, at en forøgelse af antallet af politiske og administrative beslutningsfora dels vil kunne medføre problemer med at gennemføre en målrettet regional og / eller national beskæftigelsespolitik.

Samtidig er det indlysende, at den eksplosive vækst i antallet af beslutningsfora vil gøre det mere kompliceret for a-kasserne og en lang række andre arbejdsmarkedspolitiske aktører at håndtere en dialog med de pågældende fora – ligesom det vil blive svært at danne sig et billede af den reelle beslutningsstruktur i udformningen af – og implementeringen af den fremtidige beskæftigelsespolitik.

Ens baggrund – forskellige muligheder

Kommunaliseringen af beskæftigelsesindsatsen indebærer samtidig, at ledige medlemmer med identiske karakteristika risikerer at få vidt forskellige muligheder for jobformidling, vejledning og aktivering – på trods af, at den geografiske afstand imellem dem måske kun begrænser sig til nogle få kilometer.

Et afgørende kriterium for hvorvidt man som ledighedsberørt vil have gode eller mindre gode muligheder for at komme tilbage til arbejdsmarkedet kommer fremover til at hænge sammen med et bopælskriterium.

Risiko for kortsigtet, lokalt fokus

Den stigende ledighed vi aktuelt er vidne til har sit udspring i globale problemstillinger. Spørgsmålet er, om kommunerne har den rette størrelse, de nødvendige kompetencer og viden til at agere i forhold til de voldsomme transformationer der aktuelt finder sted i forhold til den bl.a. den globale arbejdsdeling.

Kommunaliseringen af beskæftigelsesindsatsen indebærer en risiko for, at kommunerne prioriterer egne kortsigtede lokalt forankrede beskæftigelsesbehov (f.eks. indenfor pleje – og omsorgsområdet) frem for regionale / nationale beskæftigelsesbehov der måske også er af mere langsigtede karakter.

Reformer tager tid og ressourcer

Kommunernes overtagelse af beskæftigelsesindsatsen fra staten implicerer blandt andet en de facto fusion mellem to organisationer der på en række områder har forskellige karakteristika, medarbejdere og opgaver. I den forbindelse ligger der en række organisatoriske, driftsmæssige – og ledelsesmæssige opgaver og venter.

Det vil derfor være nærliggende at antage, at beskæftigelsespolitikken "vil gå ned i gear" i en periode som følge af fusionen mellem den statslige og den kommunale beskæftigelsesindsats. Situationen vil i øvrigt blive skærpet af den stigende ledighed.

Oplæg 9

Af Lizette Risgaard, Næstformand i LO

Arbejdsmarkedets parter syn på et enstrengt beskæftigelsesystem

For LO er det vigtigt, at beskæftigelsespolitikken tilrettelægges, så den mest effektivt opfylder LO's overordnede målsætninger på beskæftigelsesområdet.

Målet med beskæftigelsespolitikken er for LO, at:

- Sikre beskæftigelse til de, som kan arbejde. Det skal dog ikke bare være et job. Det er vigtigt, at det er fremtidssikrede kvalitetsjobs, hvor medarbejderinddragelse, samarbejde og balance mellem arbejdsliv og familieliv er en vigtig bestanddel.
- Afbøde konjunkturernes indvirkning på den enkelte lønmodtagers forsørgelses-situation, således at social, politisk og økonomisk forarmelse undgås.
- Give alle – både ledige og beskæftigede – mulighed for nye kvalifikationer, sådan at matchet mellem udbud og efterspørgsel optimeres.

Disse mål skal opfyldes gennem en videreudvikling af flexicurity-modellen, men målene kan kun opfyldes gennem en mere offensiv beskæftigelsespolitik i kombination med en aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

LO mener, at kommunerne er for små til at varetage denne opgave. Med lovforslaget fjernes kommunernes incitament til at arbejde på tværs, hvilket kan indebære flere ledige, idet kommunerne nu får en økonomisk interesse i at reservere ledige job til kommunens egne borgere frem for at finde de bedst egnede til jobbet.

Arbejdsmarkedet følger ikke en administrativ størrelse som en kommunegrænse, og derfor er der en vis risiko for, at kommunaliseringen vil føre til, at arbejdsmarkedet lukker sig om sig selv med deraf følgende negative konsekvenser for mobiliteten og fleksibiliteten på arbejdsmarkedet.

Landsdækkende beskæftigelsespolitisk indsats

Efter LO's opfattelse er det nødvendigt at sikre et helhedsorienteret perspektiv for beskæftigelsesindsatsen, og at den landsdækkende beskæftigelsespolitiske indsats fastlægges og styres centralt /regionalt.

En landsdækkende indsats skal i høj grad fastlægges i kraft af ministerens landsdækkende mål og bringes videre til kommunerne ved at styrke de regionale beskæftigelsesråd og beskæftigelsesregionernes kompetencer over for kommunen og det enkelte jobcenter.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

- At beskæftigelsesministeren får bemyndigelse i lovgivningen til at placere ansvaret for at løse nye/ændrede opgaver – som grundet opgavens karakter eller omfang er bredere, end det kommunerne kan løfte – på det statslige/ regionale niveau
- At beskæftigelsesministeren efter rådgivning/ indstilling fra Beskæftigelsesrådet får bemyndigelse til f.eks. via forsøgs- eller udviklingsmidler at gennemføre nye initiativer for at sikre en landsdækkende indsats

- At beskæftigelsesministerens landsdækkende mål for beskæftigelsesindsatsen gøres forpligtende for de lokale, kommunale beskæftigelsesplaner. Udgangspunktet er beskæftigelsesministerens kontrakter med beskæftigelsesregionerne og potentialet for resultater i den enkelte kommune. Det skal indbygges i de nuværende sanktionsregler, at beskæftigelsesregionerne kan sanktionere den enkelte kommune for manglende resultater og indsats.
- At beskæftigelsesregionerne styrker den tværgående indsats mellem jobcentrene i forhold til grupper med lav ledighed og små faggrupper, særligt på mangelområderne
- At de nuværende tre landsdækkende centre "Work in Denmark" og EURES fastholdes i statslig regi og tilknyttes Beskæftigelsesregionerne
- At nye og nuværende tværgående specialfunktioner for handicappede, etnisk indsats og ligestilling, som i dag er placeret i tre jobcentre, placeres i statslig regi i beskæftigelsesregionerne
- Beskæftigelsesregionerne varetager opgaven med at godkende samt udbetale løntilskud til virksomheder i forbindelse med voksenlærlingeordningen for beskæftigede

Det er vigtigt, at kommunaliseringen ikke fører til oprettelsen af selvstændige delarbejdsmarkeder i hvert jobcenter.

Gennem økonomiske incitamenter og en styrkelse af beskæftigelsesregionerne skal det sikres, at kommunerne i størst muligt omfang tilskyndes til at etablere samarbejder mellem jobcentre (evt. fælles jobcentre), der servicerer større arbejdskraftoplunde. De opgaver, der bedst gennemføres af kommuner i fællesskab, bør løses i et samarbejde kommunerne imellem. Målet er, at opgaverne placeres der, hvor de beskæftigelsespolitisk løses mest optimalt.

LO foreslår derfor, at:

- Sikring af muligheden for at det statslige/ regionale niveau kan pålægge kommunerne at løse bestemte opgaver i fællesskab
- Den nuværende nedre grænse på 20.000 indbyggere for at kunne oprette et jobcenter hæves til minimum 60.000 indbyggere, så rammerne for et styrket samarbejdet på tværs af kommunegrænserne øges
- En større del af aktiveringsmidlerne øremærkes til særlige indsatsområder i jobcentrene, som led i beskæftigelsesregionernes styrkede koordineringsopgaver. Der tænkes i den forbindelse på initiativer, der understøtter den geografiske og faglige mobilitet, herunder midler til jobrotation, flaskehalse, voksenlærlinge, og flyttehjælp o.lign.
- De nuværende statslige midler til LBR overgår til de regionale beskæftigelsesråd. Midlerne anvendes til især at understøtte indsatser på tværs af jobcentre.

Den kommunale prioritering af beskæftigelsesindsatsen

LO finder det afgørende, at kommunerne prioriterer beskæftigelsesindsatsen højt, således at der gennem en effektiv beskæftigelsesindsats ydes et bidrag, der øger den samlede beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Der er derfor behov for, at kommunerne ser det som en pligt at afsætte ressourcer, som står mål med udfordringerne på arbejdsmarkedet, herunder at inddrage andre aktører, når det er den mest effektive måde at løse opgaverne på.

En vigtig forudsætning, der kan øge kendskabet til betydningen af en effektiv beskæftigelsesindsats og stille beskæftigelsespolitikken mere centralt på den lokalpolitiske scene, er et øget kendskab til, hvordan beskæftigelsesindsatsen praktiseres og de resultater, som kommer ud af indsatsen.

Det skal undgås, at aktiveringsindsatsen fastlåser ledige. Aktivering i sig selv er ikke et mål, men et middel, der skal styrke motivation for jobsøgning og målrette opkvalificering af ledige.

I udmøntningen af den politiske aftale bør der derfor tages følgende initiativer:

-
- Hver kommune skal fremlægge drifts- og forsørgelsesbudgetter samt redegøre for det forventede personaleforbrug og enhedsomkostninger for indsatsen i jobcentrene
 - Det skal af beskæftigelsesplanerne fremgå, i hvilket omfang og til hvilket formål der anvendes andre aktører i indsatsen
 - Hvert jobcenter skal fremlægge beskæftigelsesplaner opdelt på enkelte mål-grupper i indsatsen, herunder forsikrede ledige. Budgetterne skal sammen med kommunernes beskæftigelsesplaner godkendes af beskæftigelsesregionerne
 - Som led i en målrettet indsats for ordinær beskæftigelse udvikles styringsredskaber, der kan sætte fokus på jobcentrenes service til virksomhederne og ledige
 - Der skal løbende være opgørelser over redskabsanvendelsen for de forskellige målgrupper i beskæftigelsesindsatsen, herunder forsikrede ledige

Stærkere regionale styringsredskaber

Det nuværende styringssystem, der er baseret på, at beskæftigelsesregionerne skal fremme ministerens landsdækkende mål og sætte fokus på indsats og resultater i en dialog med jobcentrene, skal videreudvikles og styrkes.

Ministerens mål skal respekteres af jobcentrene, og de kommunale jobcentre skal hver især forpligte sig til at yde deres bidrag til, at de landsdækkende målsætninger for beskæftigelsesindsatsen nås. En mere direkte resultatstyring skal sikre, at alle jobcentre når de udmeldte beskæftigelsesmål, og at ledige og virksomheder får de ydelser, som er fastlagt efter lovgivningen.

LO foreslår derfor, at:

- De kommunale beskæftigelsesplaner skal indsendes og godkendes af beskæftigelsesregionerne/RBR
- Benchmarking af indsatsen i jobcentrene skal prioriteres og indgå som et centralt regionalt styringsredskab
- Regionerne skal i samarbejde med jobcentrene udvikle styringsredskaber, som sikrer, at jobcentrene prioriterer at yde en god service til virksomhederne

Oplæg 10

Af Henrik Bach Mortensen

Behovet for en landsdækkende og effektiv beskæftigelsesindsats

Lovgivere kan sikre en landsdækkende og effektiv beskæftigelsesindsats

For arbejdsgiverne er det afgørende, at beskæftigelsesindsatsen udføres effektivt med sigte på at få ledige i arbejde så hurtigt som muligt samtidig med, at virksomhedernes behov for medarbejdere opfyldes.

Beslutningen om at lægge beskæftigelsesindsatsen i kommunerne sker ikke på grundlag af analyser og dokumentation for, at kommunerne er de mest effektive til at løse opgaven.

Kommunerne står over for en meget stor opgave: Virksomhederne kan lide betydelige tab, hvis de ikke får den arbejdskraft, de har behov for.

Arbejdsgiverne frygter, at kommunaliseringen kan føre til at:

- Vi får 91 forskellige beskæftigelsespolitikker i Danmark
- Beskæftigelsespolitikken nedprioriteres i forhold til mere traditionelle kommunalpolitiske opgaver
- Vi kommer til at opleve en tilbagevendende konflikt mellem ministeren og kommunerne om, hvem der har ansvaret for indsatsen

Beskæftigelsesindsatsen er alt for vigtig for det danske samfund til at risikere dette.

Med udgangspunkt i den politiske beslutning om en kommunal forankring af beskæftigelsesindsatsen bør lovgivningen tillægges tre forhold stor vægt. De tre forhold er:

- Politisk forankring i kommunalbestyrelsen
- Klare økonomiske incitamenter for den enkelte kommune
- Styrket rolle for beskæftigelsesregionerne og de regionale beskæftigelsesråd

Politisk forankring

Det er helt afgørende, at beskæftigelsesindsatsen i de kommunale jobcentre bliver løftet og gjort til et væsentligt tema for kommunalbestyrelsen.

Arbejdsmarkedets parter i de lokale beskæftigelsesråd (LBR) skal være med til at præge de overordnede linjer i indsatsen og holde øje med, at kommunerne gennemfører en effektiv beskæftigelsesindsats.

Arbejdet i LBR må derfor ikke udvikle sig til et sagsbehandlende forum, men skal langt højere grad end i dag have et strategisk og politisk sigte.

Den politiske forankring kan understøttes ved, at det i lovgivningen fastsættes, at det er borgmesteren, der er født formand for LBR.

Samtidig bør det sikres, at kommunalbestyrelsen får kendskab til beskæftigelsesregionernes og de regionale beskæftigelsesråds vurdering af kommunens beskæftigelsesplan og resultatrevision, inden den vedtages af kommunalbestyrelsen.

Klare økonomiske incitament

Når den politiske aftale skal udmøntes, bør det tages alvorligt, at der som en væsentlig drivkraft til en effektiv beskæftigelsesindsats i kommunerne skabes klare økonomiske incitament til at få ledige i beskæftigelse.

Økonomiske incitament skal sikre, at beskæftigelsesindsatsen får et klart fokus hos kommunalpolitikere og ikke forsvinder i andre traditionelle kommunalpolitiske sagsområder.

Kommunerne skal have en tilskyndelse til at arbejde på at få flest muligt i beskæftigelse så tidligt som muligt.

Der er en risiko for, at kommunerne uden omkostninger undlader at gøre en indsats over for eksempelvis de forsikrede ledige i den periode, hvor staten betaler forsørgerydelsen. Det kan samtidig medføre usunde incitament, der vil få kommunerne til at koncentrere sig om kontanthjælpsmodtagerne, fordi det giver kommunale besparelser her og nu.

- Erfaringer fra hurtig i gang viser, at det virker at sætte tidligt ind med kontakt til ledige
- Hvis ikke kommunerne har en økonomisk gevinst af denne indsats vil den alene være en omkostning for kommunen
- Kommunerne er normalt gode til at vende ledige i døren – dette vil gå tabt, når vi taler om forsikrede ledige, der er kernearbejdskraft for virksomhederne
- Det er nu med udsigten til dårlige konjunkturer, at der skal holdes fast i en aktiv jobsøgningslinje, så kun få gror fast i langtidsledighed
- Erfaringerne fra sygedagpengeområdet viser, at klare incitament gør en forskel for kommunernes indsats, og at kommunerne først gør noget, når de selv skal betale

Styrket rolle for beskæftigelsesregionerne

Beskæftigelsesregionerne og de regionale beskæftigelsesråd bør have en langt stærkere position i beskæftigelsesindsatsen.

Det bør sikres, at der er en egentlig kompetence til det regionale niveau, så der kan stilles krav til de kommunale beskæftigelsesplaner. Samtidig bør det regionale niveau godkende, at de kommunale beskæftigelsesplaner opfylder deres formål.

Beskæftigelsesregionerne bør – efter beskæftigelsesministerens godkendelse – have mulighed for at løfte særlige tværgående opgaver fra jobcentrene som regionale opgaver.

Hvordan håndteres store og tværgående opgaver som rekruttering til Femern-bælt projektet? Hvem er det, der skal tage førertrøjen og være den tværgående leder ved store afskedigelser? Der vil i sådanne

situationer være behov for, at beskæftigelsesregionen skal kunne disponere over jobcentrenes ressourcer hertil.

Deltagerliste

Anders Stengaard
Anders-W. Niemann
Anette Stæhr
Ann Riis
Anne Grethe Hansen
Anne Maria Foldgast
Annette Hansen

Bettina Post
Birgit Hedegaard
Birgitte Munch Rathsach
Birgitte Romose
Birte Dreyer Kristensen
Bjarne Andersen
Bjørn Salling
Brian Rosendal Nielsen
Brigitta Volsted

Carsten Riis
Cathrine Tjellesen
Charlotte Burvil
Charlotte Holmershøj
Charlotte Rixen
Christian Grønnemark
Christian Seidelin
Christian Sølyst
Christian Sørbye Friis
Claus Bislev
Claus Brygger Jacobi
Claus H. Christensen
Claus Jørgensen

Diana Rasmussen
Dorthe Wenneke Esbensen

Elisabeth Als
Else Nissen
Erik Bertelsen
Erik Swiatek
Eva Glejtrup
Eva Spooner

Jobcenter Ringsted, Stat
Egedal Kommune
Jobcenter Bornholm
Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland
PROSA
Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland
PROSA

Dansk Socialrådgiverforening
Kommunernes Landsforening
Dansk Sygeplejeråd A-kassen
Arbejdsdirektoratet
Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland
Køge Kommune
Daghøjskoleforeningen
FOA
Jobcenter Frederiksberg

HK
Arbejdsmarkedsstyrelsen
Jobcenter Viborg
Dansk Socialrådgiverforening
BUPL-A Sydjylland
HK Kommunal, Beskæftigelsesudvalget
Faxe Kommune - Jobcenter
Landsorganisationen i Danmark LO
Civiløkonomernes A-kasse
Jobcenter Århus
Arbejdsmarkedsstyrelsen
Beskæftigelsesafdelingen
3FA

BUPL-A
Kommunernes Landsforening

Ledernes Hovedorganisation
Jobcenter København
Kristelig Fagbevægelse
PROSA
Teknologirådet
Ingeniørernes A-kasse